

THE NEW YORK PUBLIC LIBRARY
JAN 5 1948
500 N. 4TH ST.
NEW YORK, N. Y.

THE NEW YORK PUBLIC LIBRARY
500 N. 4TH ST.
NEW YORK, N. Y.

Complete

VIENYBĖ

LITHUANIAN NATIONAL WEEKLY

Vienybė is the oldest Lithuanian newspaper, established in 1886 by J. J. Paukštis. Published weekly at 412 Bedford Avenue, Brooklyn 11, N. Y. Juozas Tysliava, Editor and Publisher. Entered as Second-Class Matter October 23, 1907 at the Post Office at Brooklyn, N. Y., under the Act of March 3, 1879. Subscription rates: United States, \$4.00 a year; Canada \$4.50, other countries \$5.50. Single copies 10 cents. Application for mailing rates on file. Telephone: EVERGREEN 4-0862.

New York Public Library
470 Fifth Ave.
New York 17, N. Y.

LXII METAI I N

BROOKLYN, NEW YORK PENKTADIENIS, 1948 M. SAUSIO (JANUARY) 2 D.

AINA 10 CENTŲ

DABAR

Mūsų kalendorius
Metus pradėdant
Krikdėmai ir tt.
Erdvės sūrmiais

JUOZAS TYSLIAVA

Naujus Metus švenčiame sausio 1 d. tik todėl, kad neturime kitokio kalendoriaus. Senovės romėnai, naudodami žemės ir astronomijos idėjas, net pora kartų yra keitę dabartinį mūsų kalendorių. Bet mes, sulaukę atominės energijos amžiaus, vis dar nepajėgiame jo pataisyti. Mūsų kalendorių, berods, yra bandžiusi taisyti velionė Tautų Sąjunga. Dabar žiūrėsime, katras kalėdų patalsys — Jungtinės Tautos kalendorių, ar kalendorius Jungtinės Tautos...

Kalbant apie Jungtines Tautas...
Slame margame pasaulyje, berods, tik vienas dalykas yra tikras — tai nieko tikra.

Sutikdami senuosius 1947 metus, mes daug ko iš jų tikėjo. Pirmausia, mes tikėjome, kad jie gražins pasauliui taiką.

Deja, iki šiol tos taikos dar vis nematyti.

Pasaulis, kaip audros išilka, buotas vandenynas, dar vis neramus, dar vis netikras savo rytojumi.

Idomu, ką jam žada šie, naujieji, 1948 metai.

Jeigu 1948 metai yra svarbūs pasauliui, tai tuo labiau jie yra svarbūs Amerikai.

Neprivalome pamiršti, kad Amerika, kuri 1948 metais turės išrinkti prezidentą, Atstovų Butą ir trečdalį Senato, šiandien stovi didelių tarptautinių įvykių išvakarėse.

Nuo to, kaip pakryps Amerikos vidaus politikos gyvenimas, didėle dalimi priklausys ir jos laimėjimas kovoje su komunizmu, siekiančiu valdyti pasaulį.

Taip, 1948 metai yra didelių bandymų metai Amerikai ir visam laisvės bei taikos trokštančiam pasauliui.

Reikia pripažinti, kad iš Lietuvos politinių partijų, esančių Vokietijoje, berods, krikščionys demokratai rimčiausiai rūpinasi savo "ideologija."

Toki išpūdį gavau, skaitydama M. Krupavičiaus redaguojamą Tėvynės Sargą, kuriame, be kitataučių, kaip Jacques Martin ir k., bendradarbiauja vyskupas Bucys, prof. Meškauskas, vyskupas Brizgys ir eilė kitų, taip pat gana stambių, katalikiškų figūrų.

"Visa Lietuva, o Lietuva Kristui. Krikščionybė, tautybė, demokratybė."

Su šitokiais šūkiams tenai, tremtyje pasirodė tas 96 psl. katalikiškos minties žurnalas, kuris savo pirmakais laiko ka. daisė tuo pačiu vardu ėjusius Tiltėje ir Vilniuje laikraščius.

Ar jūs, paskendę kasdieninių žemės rūpesčių dulkėse, kada nors, vakare, eidami namo, sustojate minutėi ir pakėlėte galvą?

Tyčia, kada nors, sustokite ir žvilgtėkite į tą nakties dangaus sietą.

Ir kai jūsų akys bus atganišios tame nuostabiame žvaizdžių atole, tyčia pradėkite galvoti apie erdvę.

Kur pradžia ir galas to sūrmiai, kuriame Einšteinas ir lyginant lietuviškas sūris, tik ką suraugtas ir išimtas iš sūrmiašū.

Veitui, mano draugai, jūs save kamantinėsite.

Tai teorijai patvirtinti, atė.

SVARBIAUSI 1947 METŲ ĮVYKIAI

Sausio 3 — Pirmą kartą po 13 metų JAV Kongreso daugumą sudaro republikonai.
Sausio 28 — Britai leidžia žurnalai pasiskelbti nepriklausoma valstybe.
Vasario 10 — Pasirašoma taikos sutartis su Italija, Rumunija, Bulgarija, Vengrija ir Suomija.
Gegužės 22 — Trumano doktrina tampa įstatymu.
Birželio 5 — Sekretorius Marshallas paskelbia vadina Marshallo planą.
Birželio 23 — JAV Kongresas paneigdamas prezidento veto, priima Taft-Hartley darbo įstatymą.

Liepos 12 — Paryžiuje, sovietams nedalyvaujant, įvyksta 16 valstybių konferencija Marshallo planui apsvarstyti.

Liepos 18 — Prezidentas Trumanas antrą kartą vetuoja mokesčių sumažinimo įstatymo projektą.

Liepos 20 — Taikos deryboms einant, olandai Indonezijoje pradeda karo veiksmus.

Rugpjūčio 15 — Britai suteikia laisvę Indijai. Kūriamos Indijos ir Pakistano dominijos.

Rugpjūčio 22 — JAV valdžia pradeda tikrinti savo pareigūnų išeikimumą.

Rugsėjo 16 — Antrą kartą įvyksta Jungt. Tautų pilnates posėdis.

Rugsėjo 23 — Forrestal skiriamas JAV Apsaugos, jungtinių ginkluotųjų jėgų, Sekretorium.

Rugsėjo 23 — Pakartas Petkov, Bulgarijos komunistų valdžios opozicijos vadas.

Spalio 5 — Beigrade įsteigtas kominformas su Marshallo planu kovoti.

Spalio 19 — Gen. de Gaulle sąjūdis laimi savivaldybų rinkimus Prancūzijoje.

Spalio 20 — Speciali JAV Kongreso komisija pradeda tyrinėti komunistų veiklą Holywoode.

Spalio 24 — Senatorius Taft paskelbia savo kandidatūrą prezidentus.

Lapkričio 12 — Komunistai pradeda kurstyti streikus Prancūzijoje ir Italijoje.

Lapkričio 17 — JAV Kongresas susirenka specialiai sesijai Europos pagalbos reikalui svarstyti.

Lapkričio 25 — Keturių Didžiųjų užsienio reikalų ministrų Londono susirinkimas dar vienai nevaisingai konferencijai.

Gruodžio 16 — Sovietų Rusija nuvertina rublį iki 10 kapeikų.

Gruodžio 17 — Prezidentas Trumanas prašo Kongresą skirti Europos pagalbą 17 milijonų.

Gruodžio 28 — Kaire, Egipte, miršta buvęs Italijos karalius Viktoras Emanuelis.

Gruodžio 30 d. federalinis teismas Chicagoje vėl patraukė atsakomybei Amerikos muzikų federacijos prezidentą Petrillo, kuris viena vietos radijo stoties vertė samdyti daugiau muzikantų, negu buvo reikalinga.

Petrillo, kuris kaltinamas nusikaltimu vadinamam Lee Akutu, pasisakė esąs nekaltas. Rastas kaltas Petrillo gali būti nubaustas metais kalėjimo ir 1,000 dol. pinigine bauda.

Radio žiniomis, Rumunijos karalius Mikalojus atsisakė savo. Komunistų kontroliuojama Rumunija paskelbiama respublika.

Taip dabar, liemio metu, atrodo Amerikos sostinė.

Laimingų Naujųjų 1948 metų
visiems mūsų skaitytojams
bendradarbiams ir rėmėjams.
— Vienybės Personalas

ATVYKO 31 LIETUVIS IŠ VOKIETIJOS

Į New Yorką gruodžio 25 d. atplaukė Marine Tiger laivynu atvyko 31 lietuvis, kurių 3 JAV piliečiai, o kiti su imigrantų arba nepilietė vizomis. Adolfas ir Juzė Aidukai apsi- stojo: 760 Manida St., Bronx, N. Y.

Ona Andrijaiteienė apsi- stojo pas sūnų p. Andrews, 11446 Front St., Chicago, Ill.

Jurgis Endriukaitis apsi- stojo: 222 S. Bissell St., Virden, Ill.

Alfonas ir Jonas Girskiai apsi- stojo: 3131 So. Emerald Ave., Chicago, Ill.

Kazimieras Jasilionis, JAV pilietis, apsi- stojo: 6994 S. Talman Ave., Chicago, Ill.

Aifonas ir Julija Kepeniai su sūnum Vytautu apsi- stojo: Little Falls, N. J.

Kunigas Aloyzas Klimas apsi- stojo: 461 Ashmont St., Dorchester, Mass.

Jonas ir Marija Kriščiukai su sūnum Antanu ir dukra Silvija laikinai apsi- stojo pas lietuves sesules vienuoles, Putman, Conn.

Juozas ir Vanda Kulikauskai su sūnum Vytautu ir Aleksan- dru bei dukra Irena apsi- stojo: 2432 W. 54th St., Chicago, Ill. Ponia Kulikauskienė laikinai

perkeita į Ellis Island ligoninę sveikatos patikrinimui. Su ja į Ellis Island taipgi nuvyko ir sūnus Vytautas. Kita šeimos dalis apsi- stojo ankščiau paduoto adresu.

Vytautas Lolis laikinai apsi- stojo New Yorko Catholic Committee for Refugees globoje.

Stasys ir Birutė Meiliai su sūnum Vincu apsi- stojo: 306 Hom- mond St., Chesnut Hill, New- ton, Mass.

Kostas Nemunaitis apsi- stojo: 1083 Eddbrook Ave., Chica- go, Ill.

Jurgis Paknys laikinai apsi- stojo New Yorko International Rescue and Relief Committee globoje.

Valerija Ramonienė su dukra Vida-Joana, JAV pilietės, apsi- stojo: 93 Fellows Ave., Lyn- wood, Wilkes Barre, Pa.

Kazimiera Romeikienė apsi- stojo: 2432 W. 54 St., Chicago, Ill.

William Tolichus laikinai per- keitas į Ellis Island ligoninę sveikatos patikrinimui, o vėliau apsi- stojo: White House Station, N. J.

Aleksandras Turkevičius apsi- stojo: 117 Howe St., Lewiston, Me.

Graikai turi bėdos su partizanais

Kalėdų dieną Graikijos parti- zanų vadas gen. Markos paskel- bė "laisvos Graikijos valdžią." Kurios sostinė, matyt, jis norė- jo turėti Konitza mieste, esanti Albanijos pasienyje. Ryšium su tuo, komunistų vadovaujami partizanai apėmė Konitza miestą, ir pradėjo smarkias ko- vas su Atėnų valdžios jėgomis. Valdžia į kovos lauką metė daug naujų jėgų ir, rezultate, partizanai turėjo didelių nuos- tolių. Be to, valdžia visoje šalyje pradėjo komunistų medžio- ję. Sulimta šimtai komunistų. Valdžia taip pat specialiu de- kreto panaikino komunistų par- tiją ir kitas jai pritariančias organizacijas. Manoma, kad partizanai, kurių esama apie 30,000 ginklus gauna iš Alaban- jos ir Jugoslavijos, kurias, savo keliu, kontroliuoja Sovietų Ru- sija.

Mirė buvęs Italijos karalius Emanuelis

Gruodžio 28 d. Kaire, Egipte, mirė buvęs Italijos karalius Viktoras Emanuelis III, sulau- kęs 78 m. amžiaus. Jo žmona, buvusi karalienė Elena, kuri, po abdikacijos kartu su velio- niu 1946 m. gegužės 6 d. atvy- ko į Egiptą, visą laiką budėjo prie sergančiojo lovos. Sūnus Humbertas II, kuriam Viktoras Emanuelis buvo palikęs sostą ir kuris po mėnesio laiko taip pat abdikavo, atvyko iš Portu- galijos laidotuvėms.

Viktoras Emanuelis karalia- vo 43 met. Didžiausia velionio klaida laikoma ta, kad jis lei- dosi Mussoliniui ir jo juodmar- šiniams pasiimti Italijos vald- džią. Mussolinio laikais kara- lius Viktoras Emanuelis buvęs diktatūros frankis. Tik sąjun- gininkų kariuomenė veržiantis į Italiją, Emanuelis, pagaliau, nusikratė Mussoliniu.

Japonijos imperatoriaus sosto įpėdinis (viduryje) kartu su kitais savo mokyklos draugais, lanko muziejų Tokijo.

jo į talką žvaigždės, kurių spinduliai, pasirodė, mūsų pla- netą pasiekia ne tiesiomis, bet milijonais mylių lenktomis li- nijomis.

Ar jūs, paskendę kasdieninių žemės rūpesčių dulkėse, kada nors, vakare, eidami namo, sustojate minutėi ir pakėlėte galvą?

Tyčia, kada nors, sustokite ir žvilgtėkite į tą nakties dan- gaus sietą.

Ir kai jūsų akys bus atgani- šios tame nuostabiame žvaiz- džių atole, tyčia pradėkite galvoti apie erdvę.

Kur pradžia ir galas to sūrmiai, kuriame Einšteinas ir lyginant lietuviškas sūris, tik ką suraugtas ir išimtas iš sūrmiašū.

Veitui, mano draugai, jūs save kamantinėsite.

Spekulantų sąrašė — prezidento gydytojas

Savo laiku prezidentas Tru- manas, ragindamas piliečius taupyti maistą, vienoje savo kalboje stipriai atakavo grūdų spekuliantus. Kongresui parei- kalavus, Agrikultūros Departa- mentas paruošė tokių spekulian- tų sąrašą, kuriame, kaip da- bar paaiškėjo, yra ir asmeniu prezidento Trumano gydytojo, gen. Graham pavardė.

Buvęs Burmos premjeras U Saw, kurį britai karo metu bu- vo pašalinę iš valdžios už ben- dradarbiavimą su japonais, kar- tu su kitais aštuoniais, specia- laus tribunolo pasmerktas mir- ti. Jie rasti kaitais už U Aung San ir kitų Burmos ministerių nužudymą.

TRUMANO BIUDŽETAS — 40 BILIJONŲ

Prezidento Trumano paskirti ekspertai baigia ruošti federalinę valdžios biudžetą 1948 metams, kuris bus įteiktas Kongresui patvirtinti sausio 8 d. Turimomis žiniomis, naujasis valdžios biudžetas sieksis 40 milijonų dolerių, ir jo fiskaliniai metai prasidės liepos 1 d. Manoma, kad federalinės valdžios išlaidoms numatoma 39,-500,000,000 dolerių, vadinasi, pastrečio bilijono dolerių dau- giau, negu praėty metų biu- džete. Kaip žinoma, praėty me- tų biudžetas sekė 37 bilijonus

dolerių sumą. Biudžeto eksper- tai sako, kad iš šios sumos pus- linės valdžios biudžetą 1948 naudoja Marshallo planui, ku- gresui patvirtinti sausio 8 d. Be to, iki liepos 1 d. okupaci- nės kariuomenės reikalams bus išleista milijonas dolerių dau- giau, negu originaliai buvo nu- matyta. Kadangi valdžios pajamos (mokesčiai) tikimasi pasieks 41,700,000,000 dolerių sumą, to- dėl manoma, kad perteklius iš- de susidarys keturi bilijonai 7 milijonai dolerių.

ĮVAIRIOS ŽINIOS IŠ VISUR

— Madride mirties bausmėm nubausti penki komunistai, jų tarpe Ispanijos komunistų par- tijos vadas. Nuteistieji pakarti- ti.

— Prez. Trumanas Kalėdų švenčių proga patenkino ma- lonės prašymus 1,523 asmenų, kurie buvo nusižengę karo įsta- tymams. Jie atleisti nuo baus- mės. Be to, gražintos jiems ir piliečių teisės.

— Maskvoje mirė įžymus ru- sų rašytojo Levo Tolstojaus sū- nus Sergejus Tolstojus. Mirė sulaukęs 84 m. amžiaus. S. Tol- stojus Sov. Rusijoje nevaicind jokio politinio vaidmens.

— Žiniom iš Varšuvos, nuo karo pabaigos iki šio laiko iš užsienio į Lenkiją sugrįžo 530,-000 lenkų, daugiausia iš Vokie- tijos.

— Į Rio de Janeiro iš Mask- vos po diplomatinį santykių nutraukimo grįžęs Brazilijos pasiuntinys Branados pasakoja, apie 30 milijonų kenčia badą ir neturi pastogės. Sovietų ūkiui "Visų šalių proletarai vienyki- tės," anot pasiuntinio dar tik- tų pridėti: "bet nesiveskite" Mat, Sov. Rusijos pilietėm, iš- tekjusioms už užsienietį, ne- leidžiama išvykti pas vyrus.

— Šiuo laiku Jungtinių Ame- rikos Valstybių karo oro pajė- gose tarnauja 335,000 karinin- kų ir kareivių.

— Gruodžio 25 d. Sov. Rusi- jos spauda iš viso pirmą kartą pranešė apie lapkr. 20 d. buvu- sias Londone Anglijos prince-

sės Elzbietos su Pilipu vestuves. Iki tol sovietų spauda nei žo- džiui nebuvo užsiminusi apie tai.

— Graikijoje sukilėliai paskel- bė sudarę naują "vyriausybę." Šios "vyriausybės" premjeras ir karo ministeris yra sukilėlių vadas Markos, vadinamas "ge- nerolu Morukum."

— Iš Berlyno pranešama, jog sovietai numatę sudaryti ryt- nės Vokietijos zonas vyriausy- bę. Šį faktą sovietai daug kar- tų demontavo, tačiau dabar ir kartotina tvirtinama, kad tik- rai tokie esą sovietų planai. Tos vyriausybės sostinė būsan- ti Leipzigas.

— Mme Rasties Calle, Pary- žiaus miesto tarnybos atstovė, pareikalavo, kad būtų atšauk- tas įsakymas, išleistas prieš 14 mėnesių, draudžias Paryžiuje viešuosius namus. Atstovė sa- ko, esą kai buvo panaikinti viešieji namai, žymiai padidė- jo venerinėm ligom apsikrėti- mų skaičius. Dabar, anot ats- tovės teigimo, Paryžiuje esą 400 nelegalių viešųjų namų.

— M. Rasties Calle, Pary- žiaus miesto tarnybos atstovė, pareikalavo, kad būtų atšauk- tas įsakymas, išleistas prieš 14 mėnesių, draudžias Paryžiuje viešuosius namus. Atstovė sa- ko, esą kai buvo panaikinti viešieji namai, žymiai padidė- jo venerinėm ligom apsikrėti- mų skaičius. Dabar, anot ats- tovės teigimo, Paryžiuje esą 400 nelegalių viešųjų namų.

Telegrama

VISIEMS NEPRIKLAUSOMOS LIETUVOS NUOSIRDIEMS BI- CIULIAMS IR JOS TREMTI- NIŲ RŪPINTOJAMS SULAU- KUS LINKSMŲ KALĖDŲ, LIN- KI LAIMINGŲ NAUJŲ METŲ 1948 DĖKINGAS
P. ZADEIKIS
LIETUVOS IG. MINISTRAS
WASHINGTON, D. C.

Buvęs Japonijos premjeras Tojo (kairėje), kurio įsakymu, buvo užpultas Perly uostas, valgo specialiai kalėjimo admi- nistracijos patiekta švenčių vakarienę. Tolimų Rytų Karo Nusikaltėlių Teisme, Tokijo, Tojo pareiškė, kad jis vienas pasiūlęs atsakomybę už Perly uosto puolimą ir už Japoni- jos pralaimėjimą. Be to, jis teisme tvirtino, kad Japonija šiame kare nenusikaltusi tarptautiniam įstatymui.

Amerikos Lietuvių Savaitė

Linkėjimai Naujųjų 1948 Metų proga

SO. BOSTON, MASS. — Keleiviui ir jo vadovams ir toliau laikytis "demokratiškos" linijos: keikti ir dergti Nepriklausomą Lietuvą prezidento Smetonos asmeny, kad žmonų dėmesys būtų nukreiptas nuo dartinųjų Stalinio darbų.

Be to, daryti viską su ligu, tiniu pasivertimu, kad Amerikos Lietuvių Taryba ir Lietuvių Misija nesusijungtu, nes juk partija, o ypač socialistiškoji, kuri remiasi internacionaliu marksistiniu programu, visados buvo ir bus aukščiau lietuvių tautos ir valstybės interesų.

Darbininkui visiškai "apsiklynti" vietoj išvykstančio antrojo redaktoriaus, neprimti nieko iš tremties, nes, kol jo nebuvo, ar laikraštis neišejo? O kai abu redaktoriai buvo išvykę į BALF'o suvažiavimą New Yorke, ar laikraštis neišejo?

Laikantis nuoseklumo, net nespausdinti tremtinių straipsnių bei pranešimų, kurie tik "spoilin" būsimą aukštos kokybės laikraštį. Idomu bus pamatyti tą XX amžiaus stebuklą!

Carney ligoninės komitetui išvystyti tokia veikla, kad visi ligi šiol buvę ir dabar vykdomi lietuvių darbai liktų tik šešėly. Ir dar kartą įrodyti, kad lietuvių yra darbštūs, gabūs ir užsispyrę, tik... dažnai ne ten, kur reikia...

Bostonietis

Žinoma solistė Stella Bogden, viena iš Alice Steponavičienės dainininkių, dainuos Vienybės metiniame koncerte, vasario 1 d. Webster Saleje New Yorke. Be to, ji dainuos sausio 31 d. Philadelphijoje ir vasario 2 d. Waterbury, Conn.

Užbaigė BALF'o skirtą kvotą

AMSTERDAM, N. Y. — Vietinis BALF skyrius, baigdamas rinkti jam paskirtą 4,500 dol. kvotą, buvo sukvietęs tam faktiškai pažymėti susirinkimą. Plakata šio susirinkimo aprašymą pateikė vietos amerikiečių laikraštis Amsterdam Evening Record and Daily Democrat. Laikraštis plačiau atpasakojo neseniai iš Europos atvykusio B.

Mykoliaičio kalbą, kur kalbėtojas aiškino tas sąlygas, kurias lietuviams teko pergyventi anksčiau ir dabar Lietuvą sovietams okupavus, išryškino dartinę DP sąlygas ir tt. Dar kalbas pasakė adv. Stokna, buvęs BALF Tag Day Amsterdame pirmininkas, prof. Juozas Olšauskas, M. Kerbelis, BALF skyriaus pirm. Po kalbų keletą liaudies dainų atliko Sv. Kazimiero choras, vadovaujamas prof. Juozo Olšausko. Be to, solo ir dueto dainavo Ona Baluškaitė, S. Svobaitė ir Aldona Mockiūtė.

BALTIMORĖS PADANGĖJE

Gruodžio 18 d., Lietuvių Saleje įvyko ALF 64-to skyriaus susirinkimas. Apkalbant veikimo planus, prietaisai prie prakalbų rengimo reikalo. Norint su mažinti prakalbų išlaidas, atšauktas pirmesnis nutarimas kviesti p. n. Devenienę, ir nū tarta kviesti adv. Algirdą Leoną, neseniai atvykusį iš Vokietijos į Baltimorę. Jis kaip teko patirti sutiko kalbėti. Prakalbos įvyko vasario 1 d., Lietuvių Saleje.

Is parengimelio įvykusio lapkričio 29 d., pilno raportu dar nebuvo, tačiau numatoma, kad pelno bus apie pora šimtų dolerių.

Tame susirinkime buvo pranešta, kad ponis Velžienė, vieto nesulaukianta veikėja, fotografu V. Velžio žmona, turi suorganizavusi mergaičių skautų skyrių ir kad tos jaunutės lietuviškas skautės jau turi prirengusias nemažai dovanėlių lietuvių vaikeliams tremtyje.

Jos jau yra pasirengusios pasiūsti ne tik savo išdirbinėlių, bet ir mokyklai reikalingų dalykėlių, kaip tai pieštukų ir rašomojo popierio ir tt. Tenka tik pasveikinti tokių kilnių požiūrių Velžienės darbą.

Gruodžio 17 d., įvyko lietuvių suvėjų 218 ACW of A. unijos skyriaus metinis susirinkimas. Buvo renkama skyriaus valdyba 1948 m., delegatai į skyriaus vykd. tarybą ir delegatas į Jungtinę tarybą. Į skyriaus valdybą ir pirmininko ir išdinininko vietas skverbėsi bimbiniai, tačiau abu pralaimėjo gaudami vos 17 balsų. Nors lietuvių skyriuje ir nėra daug bimbinių komunistų, tačiau susirinkimuose yra pučiamas didelis komunistinis burbulas. Tą burbulą pučia ne viešai, bet slapta, stalincais, kuris ir pas ka. talikus nesvetimas. Tai yra maskuotas komunistų propagandistas.

P. P. Jaras

VYSKUPŲ DOVANA TREMTINIAMS

BALF pirmininkui kun. dr. J. B. Končiui prašant, War Relief Service National Catholic Welfare Conference lietuviams tremtiniam Vokietijoje ir Austrijoje šelpti paskyrė 460,000 svarų įvairaus maisto dovaną.

Apie šios dovanos paskyrimą BALF pirmininkui pranešė monsinyoras Edward Swanstrom, War Relief Services įstaigos vedėjas.

Ši dovana nuo bado lietuviams tremtiniam gelbėti yra

paskirta iš Amerikos Vyskupų vardu sėkmingai pravesto v. jaus visose katalikų bažnyčiose Amerikoje, Thanksgiving savaitė.

Tai jau kelinta stambi Amerikos Vyskupų dovana lietuviams tremtiniam gelbėti.

Kilnus Katalikų Vyskupų žygis yra gražiausias paskatini. mas visiems lietuviams dosniau gelbėti vargstančiuosius ir baudančius mūsų tautos brolius Europoje.

WATERBURIO LIETUVIŲ ŽINIOS

NAUJA VALDYBA

Gruodžio 14 d. Nemuno sveitainėje įvyko paskutinis šiais metais ALT Waterburio skyriaus susirinkimas. Iš valdybos raportų sužinota, kad šiais metais Lietuvos laisvės reikalams surinkta virš 4,000 dol.

Nutarta netrukus surengti prakalbų vakarą ir vasario 15 d. Lietuvos Nepriklausomybės 30-ties metų sukakties minėjimą.

I valdybą 1948 m. išrinkta: kun. J. J. Valantiejus — garbės pirm., komp. A. J. Aleksis — pirm., Tamas Matas ir Alena Devenienė — vicepirm., Nell Meskunas — rast., Marcella Andrikis — anglų spaudos korespondentė, Stephanija Sapranas — išd., Petras Jokubauskas — fin. rast., Juozas Bernotas, Jonas Kairys ir Juozas Žemaitis — išdo globėjai, Antanas Šamburis ir Jonas Jakštas — maršalkos. Sekantis susirinkimas įvyks sausio 25 d., 2:30 val. piet. L. N. Polifinio Klubo patalpose.

Sekmadienį, sausio 4 d., 7 v. vakare, 48 Green St. Klubo sveitainėje kalbės plačiai žinoma veikėja ir vėliausiai aplankiusi išvietintus lietuvius Europoje, Alena Devenienė, be to, šiomis dienomis iš Amerikos žonos Vokietijoje atvykęs medicinos daktaras Zenonas Danilevičius ir inžinierius Juozas Kazlauskas.

Kadangi atsilankiusieji sveitainėje galės viešai kalbėti, joms duoti klausimus, todėl visus kviečiams gausiai dalyvauti ir apie Lietuvos ateitį bei išvietintų lietuvių gyvenimo vergus kalbų pasiklausyti.

SUKAKTUVIŲ KONCERTAS

Vasario 8 d., 7 v. vakare, Sv. Juozapo parap. mokyklos auditorijoje, parap. trys chorai vad. komp. A. J. Aleksius išpildys 25-tąjį metinį koncertą, kuriame taip pat dalyvaus muzikos veteranas X. Strumskis dukrelė pianistė Aldona Strumskytė ir, be to, šiomis dienomis iš Vokietijos atvykęs Lietuvos artistas Jonas Butėnas. N. P. M.

BALF susirinkimas

PHILADELPHIA, PA. — Sekmadienį, gruodžio 21 d. Liberty Federal Savings & Loan Ass'n name įvyko Raudonojo Kryžiaus ir BALF skyrių susirinkimas. Dalyvavo gausus būrys narių ir svečių. Tapti BALF skyriaus nariu reikia užsimeklėti \$1. į metus. Susirinkimą atidarė p. J. Grinius. Vuvo išklautas platus pranešimas iš įvykusio New Yorko BALF metinio Seimo. Pranešė adv. C. S. Cheleden ir p. Grinius. Raportas buvo turiningas ir aiškus.

Toliau buvo kalbėta apie Vasario 16 rengimą. Pelnas bus skiriamas BALF. Siūlyta sudaryti turinągą patriotinę programą iš kalbų, dainų, rezoliucijų ir t. t. Dėl bendro minėjimo nutarta pasitarti su parap. pių klebonais. Į tos dienos programos išpildymą norima įtraukti kuodaugiau iš neseniai atvykusių pabėgėlių. F. P.

Lietuviškas Piknikas

MIAMI, FLA. — Sausio 14 d. Miami, Fla., gyveną lietuvių turės šauną pramoga — metinį pikniką. Tai trečias toks metinis Miami Lietuvių Amerikos lietuvių klubo piknikas. Piknikas įvyks — Police Benevolent salėje, 2300 N. W. 14th St., Miami. Pradžią 8 val. v. Toje pačioje vietoje antrą pramoga klubas rengia vasario 10 d. Bus tada šokių vakaras. Miami nuolat gyvena dar ne didelis skaitis lietuvių, bet atostogauti žiemos metu lietuvių čia suvažiuoja nemažai. J. R.

LAI DOTUVIŲ IŠTAIGA

J. Markiewitz and Sons
15 Trumball Street
NEW HAVEN, CONN.

STANLEY TOLIUS LIETUVIŠKA UZEIGA

158 N. Main Street
UNION CITY, CONN.
Tel. Naugatuck 4864

A D A M'S SERVICE STATION

Adomas Radauskas, sav.
Padangos, gazolinas ir aliejus
GROSERIO KRAUTUVĖ
808 Main St. Watertown, Conn.
Tel.: Watertown 278

VILLAGE INN UZEIGA

M. Jurgėlas, sav.
Sokiai penktadieniais ir šeštadieniais
1306 Main Street
E. HARTFORD, CONN.
Tel. 8-3732

HATCHKISS STREET GARAGE

JONAS J. MAZILIAUSKAS, sav.
DODGE sunkvežimiai ir karai PLYMOUTH karai
PILNAS KARŲ TAISYMAS
47 HATCHKISS ST., NAUGATUCK, CONN.
Telefonai: Biznio Naugatuck 5727 Rezid. Woodbury 321-3

ALICE STEPHENS — STEPONA VIČIENĖS DAINININKIŲ KONCERTAI

PHILADELPHIA, PA.

Šeštadienį, Sausio January 31 d. 1948 m.

LIETUVIŲ MUZIKALINĖJE SALEJE

Tilton St. ir Allegheny Ave.

Pradžią 7:30 val. vak.

PO KONCERTO BUS SOKIAI

WATERBURY, CONN. — PIRMADIENI

Vasario (February) 2 d. 1948

CONCORDIA SALEJE

123 BANK STREET

Pradžią 8 val. vak.

WATERBURY, CONNECTICUT

BLUE SHUTTER RESTAURANT

Mūsų patalpos tinkamos ballams vesuvėms ir kitokiems pokyliams

Aplankykite mūsų Bavarišką kambarį
FLORENCE YUSKAS DANOSKY, sav.

776-780 BANK STREET

Tel. 3-9652

JOE'S TIRE SHOP

Joe Samoska, Savininkas

241 N. MAIN STREET

Telefonas 3-2414

CHARLES KULAS

Drabužiai vyrams ir moterims
siuvami pagal užsakymus
Taip pat taisomi, valomi ir prosijami

698 N. Riverside Street

Telefonas 3-6230

DR. M. J. COLNEY

148 Grand Street

Telefonas 3-4747

PRIMUMO VALANDOS: nuo 10 val. rvtė iki 8 val. vak.

KRUGELIO

Deginės Krautuvė

Mes turime įvairiausių rūšių vynu, alaus ir deginės

Green ir John Streets

Telefonas 3-9658

THOMAS MATAS

Real Estate

81 Fox Street

TRAFFIC LIGHT RESTAURANTAS

Jonas Marcinukas, sav.

GĖRIMAI IR MAISTAS

768 Bank Street

CHARLES STRIKULIS

Maito Krautuvė

851 Bank Street

Telefonas 4170

Vaistinė

Bendler's Drug Store

Paruošiami visoki receptai

VISOKIŲ RŪŠIŲ LIKERIAI

Bank Street ir Congress Ave.

BRASSCO BOTTLING CO., Inc.

Įvairios sodės

B. Kasparavičius, sav.

24 E. Liberty Street

ir 21 Bond Street

Telefonas 5-1217

BUS STOP RESTAURANT

M. Lekevičienė, Sav.

Geriausi gėrimai ir užkandžiai

821 Bank Street

Laidotuvių Direktorai

John Delinikis ir Sūnus

17 Congress Avenue

Telefonas 3-6181

Albert J. Bronsky

Advokatas

LILLEY BLDG. Rooms 809-811

111 W. Main Street

Res. 4-0762 Office 3-1211

CAPOZZI

Cleaners and Dyers

Ratinf

69 Congress Avenue

Krautuvė

1 Clay Street

75 Congress Avenue

Telefonai: 3-1123, 3-1124

Princess Ballroom Restoranas

FRANK HAIKO, Sav.

Pietus nuo 11 iki 12 Vakarienė nuo 5 iki 9

Sekmadieniais nuo 12 iki 8 v. v.

SOKIAI KIEKVIENĄ ŠEŠTADIENI

ROCKVILLE, CONN. Tel. 1327

NEW BRITAIN, CONN.

QUALITY MARKET

Tai vieta, kur žmonės gauna sveiką, šviežią

pirmos rūšies maistą

VIKTORAS ABECIŪNAS

356 Park Street Tel. 1481

PAUL'S RESTAURANT

FAUL VISNIAUSKAS

31 Spring Street Tel. 8774

HARTFORD AVENUE RESTAURANT

Andrew Sotiras, sav.

36 HARTFORD AVENUE

Tel. 6639

A. VENSKŪNAS

Laidotuvių Direktorius

665 Stanley Street

Tel. 9-1702

WYOMING HARDWARE AND SPORTING GOODS
LIETUVIAI SAVININKAI
Viskas, kas žvejonei, medžioklei ir namams
7930 WYOMING AVENUE DEARBORN, MICH.

CONCRETE BLOCK and PRODUCTS Co.
Manufacturers of
REAL BLOCKS BUILDING SUPPLIES
5740 MARTIN AVE. DETROIT, MICH.
Tel. Tyler 4-1711

ACME PIE COMPANY
J. HOMCHIS, pres
PARENGIMAMS IR NAMŲ VAISĖMS
Dideli ir maži pajai
Reikalaukite visose Detroito ir apylinkių krautuvėse
2286 E. Milwaukee Detroit, II. Mich.

E. and B. WOODWARD DIST. CO.
LIGHT LAGER BEER
KASTANTAS YASBUTIS, SAV.
744 E. SAVANNAH Tel. Twinbrook 3-2700.1

DETROIT, MICH.
GAY PAREE
SOKIŲ SALĖ
Kudrota ir Kulikauskas, sav.
138 Seven Mile Rd.
Telefonas 9-9836

CHARLE'S BAR
Ch. Rakauskas, sav.
1503 Springwells

Cleveland, Ohio
P. P. Muliolis ir Sūnus
Gen. Apraudos agentura
Real Estate Broker
Morgėlių paskolos ir Notaras
6606 Superior Avenue
Tel. Henderson 6729

LITHUANIAN FUNERAL HOME
DELLA E. JAKUBS
(Jakubauskienė)
Laidotuvių Direktorė
Kambariai pašarvojiimui
6621 EDNA AVE.
Endicott 1763

Lietuviams gerai
žinomas restoranas
CITY LUNCH
J. KAIRIS, Sav.
42 Millbury St.
Worcester, Mass.

DREAMWALD CAFE
ST. GONIPROW, Sav.
859 Western Avenue
Lynn, Mass.

EMPIRE LAUNDRY
17-35 Myrtle Street
Lynn, Mass.

HATCHKISS STREET GARAGE
JONAS J. MAZILIAUSKAS, sav.
DODGE sunkvežimiai ir karai PLYMOUTH karai
PILNAS KARŲ TAISYMAS
47 HATCHKISS ST., NAUGATUCK, CONN.
Telefonai: Biznio Naugatuck 5727 Rezid. Woodbury 321-3

PHILADELPHIA, PA.
NATIONAL PRODUCTS CO.

HARRY A. CAPLEN

Alui pilyti priemonės. Stiklai barui. Indai.
Sakutės ir šaukštai. Stiklai ir krėslai.
Barų įrengimas.

109-113-115 NORTH 2nd ST.,

DAPŠIS CAFE—LIETUVIŠKA UŽEIGA

Pastrinkimui vynai, likeriai ir alus. Gardus namuose gamintas valgis.

Patogu privažuoti iš No. Phila. ir Redding St. stočių.
1327 W. SOMERSET STREET

GUS TUNAITIS

— RESTORANAS —

3701 Old York Road

GILLIS GĖLININKAS

PUIKIAUSIOS GĖLĖS VISOKIOMS PROGOMS

Telegramomis užsakymai visame pasaulyje
N. E. Cor. 2nd Street Tel. DE 4-6611

IŠPARDAVIMAS NUOSAVYBIŲ

Gražus taproom ir šokiai salė ir 3 butai
Garažas ir automobilių biznis, einas per 30 metų
100 lotų Merchantville, N. J. Sale golfo laukas
Nuosavybės East Brunswick, Middlesex County,
New Jersey valstybėje.

Vasarnamis prie jūros. 10 kambarių ir 2 maudynės.
3 Atlantic Ter., Cape May, N. J.

PRANAS LULEVIČIUS

1949-57 N. FRONT ST. PHILADELPHIA, PA.

MALONI LIETUVIŠKA UŽEIGA

ANTHONY BALCHIUNAS, SAV.

VYNAI - LIKERIAI - ALUS

113 SOUTH 34th STREET

Arti-Pennsylvaniaijos Universiteto

WILLIAM PASCHALL

Vienas iš didžiausių mėsos sandėlių Philadelphijoje.
Mes pristatome mėšą ligoninėms; restoranams
ir kitoms vietoms.

718. CALLOWHILL STREET
Telefonas: Lombard 3.3144

GRUSH HOTEL AND BAR

ADAM GRUSH, SAV.

Kampas BROAD ir RACE STREETS

(prie Broad Street Stoties)

Tel. Rittenhouse 6-6530

WOODLAND CAFE

B. J. TRIBULAS, Sav.

63rd STREET at WOODLAND AVENUE

Telefonai: Saratoga 9656, West 4117

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIAI.

JUOZAS KAVALIAUSKAS

Licensed Penna and New Jersey

1601-03 So. 2-nd Street Tel.: DEW 5136

CHARLES J. ROMAN

(RAMANAUSKAS)

1113 Mt. Vernon Street Telefonas Poplar 4110

Moderniška laidojimo įstaiga: didelė graži poplyčia, erdvi salė su baru, pakeleivingiems suteikiama namų—viskas nemokamai.

Nelaimės valandą kreipkitės į mūsų įstaigą, dieną ar naktį—mes visados pasirėmę suteikti geriausį patarnavimą.

BALIN'S FUNERAL HOME

2016 E. ALLEGHENY AVE.,

PHILADELPHIA 34, PA

Tel.: GA 3-1411

Mano laidojimo įstaiga naujai, gražiai įrengta, pagal vėliausius reikalavimus. Lūdesio valandą prasmę kreipkitės į mane—suteiksiu tinkamą patarnavimą.

FRANK A. BALIN
Laidotuvių Direktorius

BENDROS KALBOS BEIEŠKANT

Gyvendami tremtyje, mes su atsėdėjimu sekėme, kas dedasi visame lietuviškame pasaulyje. Kitaip sakant, mes aistringai gaudome įvairias žinutes, kuriose randame bent mažą užsiminimą apie lietuvius šiuo metu išblaškytus plačiame pasaulyje.

Mūsų žvilgsnį daugiausia, žinoma, užklūva tolimasis užjūris — Dėdė Samo žemė, nes ten tirštai yra susispletusių lietuvių.

Deja, skaitydami savo brolių amerikiečių spaudą katkartėmis vis randame, nors nedidelių, niuansėlių, kuriuose po truputį vis juntami tarpusavyje nesugyvenimo reiškiniai. Žiūrėk, vie nur Grigaitis truputį "pagnai, bo" Tysliava, kitur — Tysliava Grigaitį arba ir kiti kurie Amerikos lietuvių veikėjai švystelėja ir kaimyno daržą akmenėli ir t. t.

Taip dar ligi šiol ir nerandama bendra kalba ir taip mūsų užjūrio brolių srovės, grupės ar sambūriai, kaip juos vadintum dar nepradedama vežti bendro vežimo ta pačia kryptimi. Tuo tarpu, kai visi, atrodo, gerai žino ir supranta, jog tame vežime sukrauti brangūs ir visų bendri idealai...

Jei nepritampa prie to vežimo įvairūs bimbinkai — ar mizarininkai, tai čia nieko stebėtina, mes visi žinome ir kur jų laivelis plaukia...

Bet tikrieji lietuviai turi gerai suprasti ir, aš manau, kad tai jie puikiai ir supranta, jog niekad nėra buvusi taip reikalinga mūsų tarpusavyje vienybė ir susiklausymas kaip šiuo metu...

Mes turime gerai suprasti, kad tik vieningu darbu ir bendra kova prieš viešpataujantį pasaulį priespaudą galima laimėti ir galime atstatyti laiki-

nai pagrobta prispaudėjų mūsų krašto — Lietuvos Nepriklausomybę.

Mūsų priešai tik ir telaukia mūsų susiskaldymo ir pakrimimo, nes jiems tik drumstame vandeny geriau žvejoti.

Tad, visi kaip vienas, į bendrą kovą prieš pasaulyje vyraujantį diktatoriškumą ir prieš raudonuosius, mūsų žemės okupantus!

Ach, kaip norėtumėsi būti durininku ir suleisti visus, geros valios lietuvius, amerikiečius veikėjus, į bendrą salę, už bendro stalo, pasitarimams ir veiklai dėl kenčiančios negirdėta pasaulio priespaudą Lietuvos išvadavimo!

Pranys Alšėnas

Vokietija.

IESKOMI

Ieško dėdės Juozo Miciulio, sūnaus Juozo, kilusio iš Keturvalakių valsė. Prašoma atsiųpti šiuo adresu: Antanas Miciulis, Bayreuth — Wendelhoefer, Camp Mack, Germany, US z.

Amerikos lietuvių prašo maitos tėmės Aldona Zaremaitė, gyv. Eichstatt—Rebdorf, Area Team 1041, DP AC 92 — 258, Germany, US z.

Ieškomas Juozas Sakalauskas, seniau gyvenęs Brooklyne, Grand S. J. Ieško Jonas Sakalauskas, Hanau, Lith. DP Camp 554, Germany — SU z.

Fricas Beutneris, dabar gyvenęs T. Fischer Platz 20/3 Lith. DP Camp, Schweinfurt/Main, Germany, US z., ieško savo motinos sesers Johanos Beutner, gimusios Barnitės, kiuose, Tauragės apskr. Taip pat ieško iš ten pat kilusių Emelije Radke, dabar, tur būt, jau ištekėjusios, ir Onos Strafel.

PHILADELPHIA, PA.

TRAUNS' CAFE

N. E. Cor. 16th and Spring Garden

Phone —

Business LO7-8662, LO7-4967

Residence Cheltenham 2562

Leo and Vickie's Cafe

Leo ir Viktorija Kondrat, sav.

1700 S. Water Street

Tel. Howard 7043

Maloni lietuviška užeiga

VYNAS—LIKERIAI—ALUS

Joseph Kodes, Sav.

2553 North 2nd Street

WILLIAM VALAITIS

Visokeriopas automobilių taisymas

1730-2 E. Moyamensing Avenue

Tel. Howard 8996

Lietuviškas Restoranas

Antanas Zvigaitis, sav.

Likeriai, Vynas ir Alus

5424-26 Woodland Avenue

Tel. Belgrade 6-5113

JONAS TUNAITIS

Maloni Lietuviška Užeiga

301 W. Susquehanna Avenue

Tel. Regent 6-3555

Spokas Electric

ELECTRICAL CONTRACTING

RADIO REPAIRS

Refrigerators - Radios - Lamps

Amelia A. Spokas, Sav.

5021-23 Baltimore Avenue

Telefonas AL 4-5067

PETER DAVIDONIS

Vynai - likeriai - alus

2327 Brown Street

FRANKFORD AV. CAFE

John Baltaduonis, sav.

1700 Frankford Avenue

Lietuviška Užeiga

Antanas Mieža, sav.

2207 North 2nd Street

Lietuviška Užeiga

Juozas Valonas, sav.

5300 Tacony Street

A. KARVELIO UŽEIGA

Likeriai—Vynas—Alus

North East kampas

Frankford ir Girard Avenues

ANTHONY MARTIN

Restoranas ir Baras

3759 North 7th Street

KROMETAL INC.

M. I. DUMSHA, pres.
S. DUMSHA, Treas. E. C. WASIKONIS, Sec.

Mūsų dirbtuvėje gaminami šie dalykai:

- KRĖSLAI BARAMS, ĮVAIRIOS KĖDĖS, BALDAI VIRTUVEI, ARBA DINETTE SETS, MODERNUS STALAI IR KITOKIOS RŪŠIES NEDEGAMA MEDZIAGA APTRAUKTI BALDAI

Mūsų gaminių kokybė žinoma visai Amerikai

Kreipkitės šiuo adresu:

KROMETAL, Inc.

5013-17 MELROSE ST., PHILADELPHIA 37, PA.

Tel.: Cumberland 8-8300.

SKAITYTOJO NUOMONE

Lietuviškųjų laikraščiai

Nemaža turim lietuviškųjų laikraščių, leidžiamų Amerikoje, Europoje — Lietuvoje, Vokietijoje ir dar kituose kraštuose.

Su širdgela ne vieną lietuvišką laikraštį paimam į rankas. Nors ten randam lietuvišką žodį, bet jų dvasia, jų mintys yra mums svetimos, ne prie širdies. Tokie tai mūsų raudonųjų bolševikiški laikraščiai. Jie tarši dagiai ir dilgėlės rūtų darželyje. Svetimi jiems lietuviškieji reikalai. Jie lengvai tai po kojomina, nes jų akys nukreiptos į Maskvos budelius ir jie iš jų visą stiprybę sau semia. Labai galima, jog šiuos laikraščius dar turime vadinti lietuviškais.

Lietuvoje dabar leidžiamieji bolševikų propagandai lietuviški laikraščiai yra niekas daugiau, kaip Maskvos Pravdų ir Izvestijų vertimai. Ten laisvas spaudos žodis, kaip ir visas gyvenimas, užgnaužtas ir kontroliuojamas enkavedisto durtuvo. Ten redaktoriai yra elniniai valdžios tarnautojai, negali be komunistų leidimo nei piršto pakelti.

Tik kur nepasiekia tiesioginiai kremliaus ranka, ten spauda gali atlikti savo tikrąjį vaidmenį.

Be patrijotinių Amerikos lietuvių laikraščių, lietuviškaisiais mūsų laikraščiais reikia laikyti tremtinių Vakarų Europoje leidžiamus laikraščius.

Šie laikraščiai pasižymi ne vien kalbos grynumu, bet ir giliu lietuvišku idėjų supratimu. Čia kiekvienas žodis kiekviena ir persunkia tėvynės meile.

Lietuviai Vokietijoje turi kelti laikraščius, tik galima, jog jie nėra Amerikos lietuvių tarpe užtektinai pasklydę. Daugiausiai apie juos žinomi, ką mūsų laikraščiuose stiepi pranešama. Taigi norėtumėsi pagedauti, jog tų laikraščių adresai būtų spaudoje paskelbti, nes ne vienas Amerikos lietuvis juos norėtų turėti savo namuose, va dinaši, juos užsirašyti.

Anis Rūkas

TRENTONO LIETUVIAI

FUTBOLININKAI NEMIEGA

Franches Grove sporto aikštėje neseniai Trentono lietuvių futbolo komanda rungtyniavo su aukšt. ligos futbolo meistrų — Elizabeth. Mūsų šiek tiek šias rungtynes pralaimėjo 3:1.

Nežiūrint pralaimėjimo liet. parodė aukšto žaidimo klasę. Lal. mėjimą pasiekusi futbolo komanda Elizabeth dabar rungtynis su kitomis komandomis dėl National Challenge Cup.

A. K. KLIMAS

Likeriai - vynas - alus

353-355 Newcastle Street

Minersville, Pa.

NEW YORK BAKING CO.

J. Grabauskas, sav.

Lietuviška duona ir pyragai

SPRING IR 5TH STS., FRACKVILLE, PA.

Telefonas - 127

URITIS HOTEL

BARAS IR RESTORANAS

Jurgis Uritis, sav.

200 N. Main and Coal Streets

SHELANDOAH, PA.

Tel. 2902 - 2804

VICTOR ELENAUSKAS

Vynas - likeriai - alus

Perka-parduoda senus automobilius

61 WATER STREET, New Philadelphia, Pa.

Tel. Silvercreek 2961

SIMON DRANGINIS

KIRPYKLA

57 Water Street

New Philadelphia, Pa.

S. BULOTA

Batai ir Vyrains Aprėdai

NEW PHILADELPHIA, PA.

P. O. SILVER CREEK, PA.

Ohio gubernatorius Thomas Herbert su Mildred Stevenson, kurią jis šių metų sausio 3 d. vedė Indianapolis, Ind.

TREMTINIŲ MORALĖ NEPALŪZUSI

(Mūsų korespondento)

Karas ir nepalankios gyvenimo sąlygos neigiamai veikia žmonių būdą ir jų moralę. Ne vienas lietuvis buvo tų blogų karo įtakų paveiktas ir kiek paslydo iš moralinio kelio. Bet reikia džiaugtis, kad iš lietuvių tarpo tik nedaugelis paslydo. Mūsų gi tremtinių didžioji dauguma ir toliau pasiliko veikta teisinga ir sąžininga.

Gyvenant po stovyklas tenka pastebėti, kad teisingumas vis dar tebėra branginamas. Gyvenimo sąlygos sunkios, maisto normos visai skurdžios ir alkis nuolatiniis svečias. Atrodytų, kad alkani žmonės turėtų sužvėrėti ir prieš maisto pultį be atodairos, užmirštant ir sąžiniskumą, ir teisingumą. Bet taip nėra ir lietuvis meluoti nelinkęs.

Dažnai tenka man būti stovyklos virtuvėje. Sustoja prie virtuvės ilgiausios eilės skystos sriubos gauti. Įpila tik po vieną nedidelį samtelį. Maža, o labai maža alkanam pilvui. Kiekvienam asmeniui yra išduota mėnesinė pietų kortelė. Vienas asmuo ateina pietų paimti kokiems 4-8 asmenims, taigi, nenorėdamas trukdyti laukiančios eilės, dažnai netikrini atneštų pietų kortelių, bet tik žodžiu paklausi: dėl kiek asmenų imi? Atsako, ir pasitiki, kamais jo žodžiais, pili.

Ir ką gi? Dar nė vieno karto neteko pagauti meluojant. Visi, o taip pat ir maži vaikai, atsako teisingai. Tuo reikalu pasikalbėjus su žmonėmis, jie visai teisingai pastebė: "Girdi, jeigu aš pameluočiau ir paimčiau daugiau, tai gali nelikti paskutiniam. O jis juk taip pat alkanas!"

Pasitaikė ir tokių dalykų, ir neretai. Išduoda savaitėlį maisto normą. Ji pasiutusiai maža. Šočiau pavalgyti tik vienai dienai užtektų. Žiūrėk, maisto dalijojas kartais neapsižiūri ir nepažymi sąrašė, kad tokiam ir tokiam asmeniui maistas išduo-

tas. Baigiant maistą dalyti, maistininkas patikrina, kas dar maisto neatsiėmęs. Neradęs sąrašė atžymėta, siunčia kokį bernioką pranešti, kad toks ir toks atvyktų maisto atsiimti. Šis ateina ir pečiats trauko. Girdi, aš jau gavau maistą. Žinoma, būtų malonu ir antrą kartą gauti, bet ir čia sąžiningasis lietuvis galvoja: "Paimsiu aš antrą kartą, o paskutinis gali visai negauti. Arba gali trukti ir pačiam maisto dalytojui." Juk kartais ir taip pasitaiko, jeigu tik neatsargiai sveria.

Taip pat tenka pastebėti ir kitokių reiškinį, kurie rodo, kad mūsų lietuviai ir tremtyje dar išliiko teisingi ir sąžiniski.

Lietuvių teisingumą gerai pastebėjo ir daugelis rimtesniųjų vokiečių, kuriems tenka su lietuvišiais susidurti. Vienoje stovykloje išgyvenome pora metų ir vokiečiai iš lietuvių nepatyrė jokios klastos. Tiek buvome

Iš anos stovyklos atvykome naują, už keliosdešimt kilometrų nuo anos. Ir kaip nustebojome, kad čia iš pašto atnešus pinigų ar stuntinius, arba nuėjęs ir pašta jų atsiimti, jau nebetikėjo žodžiais, bet reikalavo parodyti asmens pažymėjimus, tikrino parašus ir dokumente esančią fotografiją, ar ji panaši į atvykusį. Seniau čia gyvenantieji lietuviai išsprendė mums šią neaiškia mislę, kodėl čia nepasitiki. Girdi, prieš mūsų stovykloje gyvenę slava ir kitos tautybės, kurių tarpe labai dažnai pasitaikė suktybių. Taigi ir sudarė nepasitikėjimą. O lietuvių šios įstaigos dar nepažįsta ir nežino kokie jie yra.

Na, bet nemaža vokiečių dar tebegyvena naciška dvasia ir iš principo negali pakęsti svetimų, šalių, ar jį blogas, ar geras kurie nesistengia neapykantos būtų. Bet yra ir dorų žmonių, Gumbutis

PAULIONIS MOTOR CO.

PLYMOUTH, DODGE AUTOMOBILIAI

DODGE SUNKVEŽIMIAI

Stabdžiai, alyvos filtrai, gaso pumpos, Bendix gasas ir alyva, baterijos, elektros aparatų dalys ir taisymas.

521 - 23 EAST CENTRE ST., SHENANDOAH, PA.

Telephone 2-0862

SMITH PHOTO STUDIO

414 North Centre Street

POT

VIENYBĖ
412 Bedford Avenue,
Brooklyn, N. Y.

Kalbant apie trečią klaidą

Nebėra klaidų — nebėra kalbų — Kas skatina į naujas klaidas?
Kodėl "doktrinoms" ir "planams" nesiseka?

Trečioji partija

Henry A. Wallace, kuris prieš pusantrų metų Darbo Partijos dešimtmečio sukakties bankiete, New Yorke, pareiškė, kad trečiosios partijos steigimas su skaldytų "progresyvius balsus," dabar tos partijos sąrašą kan. didatuos prezidento vietai.

Henry A. Wallace, kuris, kaip demokratas, yra buvęs viceprezidentu ir net pora kartų valdžios kabineto nariu, dabar, šiuo savo žygiu paneigia tą partiją, kuri jam yra suteikusi nemažą garbę.

Berods, Wallace jau ne pirmas kartas keičia savo "politinę kumelaitę." Jis, kaip žinoma, yra buvęs republikonas ir vėliau perbėgęs pas demokratą. Būdamas republikonu, Wallace nepalikė jokių kūrinių pėdsakų. Tapęs demokratu, Wallace, kaip žinoma, visa savo esybę pataikavo Sovietų Rusijai ir jos vedamai imperialistinei politikai.

Kodėl dabar Wallace organizuoja trečiąją partiją? Tai taip pat, svarbiausia, kad jis nori ir toliau tęsti tą pataikavimo Sovietų Rusijai politiką. Kalbėdamas apie taikos išlaikymo reikalą, Wallace, kiekviena proga, nepamiršta pateisinti Sovietų Rusijos ekspansijos Europoje. Kas gi, jeigu ne tas pats Wallace neseniai yra pareiškęs, kad "mes Rytų Europos politiniuose reikaluose turime tik tiek intereso, kiek Sovietų Rusija jo turi Pietų Amerikoje." Taigi, Wallace isitiki, nima, Amerika privalo palikti Sovietų Rusijai visa tai, ką ji yra pasigrobusi ir užsimerkti dėl to, ką ji dar ruošiasi grobti.

Toks yra tas perkiškias, buvęs republikonas ir demokratas, Wallace, kuris dabar organizuoja trečiąją partiją, manždamas, kad šitokio žmogaus vadovaujamos partijos politikai Amerikos visuomenę priartins. Ne, iš tų šiandų nebus grūdų.

CICERO, ILL. — Gruodžio 22 — Vakarų demokratijos (U. S. vadovaujamas) vis labiau nusiskundžia, kad su Sovietais negalima susikalbėti. Girdi, So vietų atstovai visose konferencijose tik koliojasi, barasi, agi tuoja prieš Ameriką ir visus vakarų demokratijos siūlymus be jokių ceremonijų atmeta. Žinoma, tai liūdnas ir nieko gero nežadąs faktas.

Bet gi pažūrėkime iš esmės. Apie kągi Sovietai su vakarais dabar begalėtų kalbėti? Ko jie iš vakarų norėjo, tą jie jau gavo. Nejaugi kas gali būti toks naivus, kad lauktų, juk Sovietai kalbėtų apie gražinimo to, ką jie jau turi už savo geležinės uždangos ir daug toliau ir vakarus nuo jos. Tokių kalbų nė viena valstybė nemėgsta. O juo mažiau Sovietai. Tai ne Sovietų "staila."

Taigi, Sovietai buvo nuvažiavę į Londoną ir buvo pasiryžę kalbėti. Bet kalbėti "ne tuščiai." Jie norėjo gauti dar prie do prie to ką jie jau turi. Trumpai sakant, jie norėjo "tik" dviejų dalykų. Jie norėjo, kad jų būsimieji karo sąjungininkai (faktiniai U. S.) sumokėtų jiems dešimtis milijonų dolerių. Žinoma, netiesioginiai. Per Vokietiją. U. S. duotų Vokietijai, o ši gi Sovietams. Taigi Sovietai "kalbėjo". Bet Marshallas pasakė, kad taip niekad nebus. Toliau Sovietai labai naiviai kalbėjo ir apie toki Vokietijos suvienijimą ir atstatymą, kuris visą tą "suvienytą" Vokietiją jiems imestų ir "sterblė." Marshallas ir čia pasakė, kad taip nebus.

— Nebus tai nebus. Pagyven sime, pamatysime — anot draugo Višinskio Washingtone "spaudos konferencijos pasakytu žodžiu. Sovietai susikrovė savo "suit-cases" ir šypsodamiesi išsiddangino iš Londono. Net nelabai atsiveikine...

Dabar (ir jau kiek pirmiau) dideli politikai iš vakarų de-

Rašo KAZYS VERŽIKAS
mokratijos pusės (ju tarpe ir kandidatas į prezidentus Ohio senatorius Taft) jau nebijodama nacizmo "titulo," nebesvyruodami pareiškia:

— Padarytos dvi klaidos. Vokietijos karinis potencialas sunaikintas — o Sovietų nesunaikintas. Girdi, tik stipri Vokietija galėjo sulaukyti boševizmo bangą nuo Europos užliejimo. Tai, girdi, pirmoji didelė klaida. Antroji klaida esanti šitokia. Sovietų karo potencialas ne tik nesunaikintas, bet labai sustiprintas pačių vakarų demokratų pastangomis. O svarbiausia jie (Sovietai) išiešti į Europos tokią poziciją, kad jiems Atlanto pasiekti nebūtų taip sunku ir nereikėtų daug laiko. Tai esą didelė antra klaida. Taip galvoja tie, kurie šneka apie tai ir nemaža tų, kurie apie tai kalbėti dar prisibijo. Kažin pats didžiausias autorius, kuris de ja jau nebegyvena tarp mūsų...

Žinoma, padarytas klaidas atitaisyti nebe taip lengva. Bet vienas dalykas jau geras. Pripažinimas apie klaidų jau yra tikras kelias į "pasitaisymą."

Bet gi yra vienas labai blogas dalykas. Yra dar ir trečia klaida, apie kurią, bent viešai, nekalbama. Ir dar blogiau. Yra žinomų Amerikos žurnalistų (būk tai turinčių didelės įtakos Valst. Departamentui) kurie tos klaidos nelaukia klaidai ir dažnokai užsimeina apie tokius dalykus, kurie tą trečią klaidą gali tik pakartoti. Tie žurnalistai maždaug taip samprotuoja:

— Ką ten Sovietai savo krašte daro, tai ne mūsų reikalas. Tai jų vidaus dalykas. Ir su carų Rusija buvo didelis ideologinis skirtumas. O vis dėl to Amerika visą laiką buvo su ja tradicinėje draugystėje. Rusija didelė valstybė, su ja reikia gražiuoju sugyventi. Ir, esą, sa. valme supranta, tokia didelė valstybė, kaip Rusija, turi savo "įtakos sferas" (ką tas reiškia — nesunku suprasti). O apie Atlanto dokumentą — net neužsimenama. Lyg jo nebūtu buvę. O dabar, kai Sovietai nebeturi noro kalbėtis su U. S., tai siūlomas kitas receptas. Girdi, su savo sąjungininku taip viešai konferencijoje kalbėtis esą negalima — ne.

Išėjo "lietuvių kultūros" mėnesinio žurnalo pirmas numeris. Tai Chicagoje leidžiamoji Naujoji Aušra, kuri išimni 80 bendradarbių, nors raštų pasirodė keli. Redakcija tvirtina, jog ji einanti į ateitį "su neišsekama energija ir neslepiamu entuziazmu." Sakosi, norinti Naująją Aušrą padaryti "viso lietuviškojo pasaulio atstove." Šitokie platus užsimojimai ir nepasireiškęs bendradarbių entuziazmas, tur būt, kalti dėl menko išpūdižio, kurį žurnalas (ir, manau, pasaulio) lietuviui daro.

Pirmiausia, techninė išvaizda. Raštai sudėlioti be atrinkimo, ar skonio, antraštės kaip laikraščio, kai kurie paveikslai (pav. prof. Šalkausko) neaiškūs. Eilėraščių išmėtyti kaip kamšalas. Naujoji Aušra kaip skaudai, ir jų luomas padidėjo. Anksčiau, išsigėsdavo i moterys tės stona ir skuta Lietuvos mergužėlių. Ir jos ten lpdavo, kaip bitės prie medaus.

O dabar gaudūs verksmai. Ir dar graudesnė gaida mūsų tautos prieaugliui.

Sov. Rusijoj yra du oficialūs laikraščiai, būtent, Izvestijos (Zinios) ir Pravda (Tiesa). Apie juos Sov. Rusijoj taip sakoma: žinios be tiesos, o tiesa be žinių.

J. Valtys

mandagu. Reikia esą surasti kitus būdus. Per savo ambasadorius, privačiuose pasikalbėjimuose ar kaip nors panašiai. Tik tokiu būdu, esą galima tikėtis surasti būdą su Sovietais susikalbėti. Nors siūlomas lyg ir neva labai naujas dalykas, bet prasmė labai seniai žinoma. Vardas: "slaptoji diplomacija." Ji jau labai seniai buvo praktikuojama. Laikė šio karo su Sovietais daug buvo prikalbėta tokiu būdu. Iš to gausi tik tos dvi dabar apgailėstaujamos klaidos.

Žinoma, negalime būti tiek naivūs, kad reikalautumėm (ar bent tikėtumėm) kad kuri nors valstybė darytų ką kas kuo ji nėra suinteresuota, kas nelygia jos gyvybinių interesu. Turime skirti propagandai skirtus žodžius nuo realybės. O realybė yra tokia. Amerikoje daug kas nesupranta, o nemažai ir piktinasi tuo, kad nepaisant Trumano doktrinos ir Marshallo plano, tiek Europoje, tiek Azijoje jaučiamas tam tikras abejojimas ir vengimas "kietesnės linijos" Sovietų atžvilgiu. Tada čia Amerikoje sunku suprasti. Bet reikėtų būti tu kailyje, kuriuos palietė Muncheno susitarimas (ten buvo taip pat ne mažosios, bet didžiosios valstybės) ką palietė Teheranas ir Jalta — bus aišku, kodėl. Kai yra pamirštamas Atlanto carteris ir siūlomi "priūtūs" susitarimai su Sovietais, kai be ceremonijų pakariami didžiausieji demokratijos draugai ir vakarų sąjungininkės pirmiau skatinėti vadai Jugoslavijoje (gen. Michailovič) Bulgarijoje (Petkov), o kitur, jei ne, suspėjo pabėgti, kišami į kalėjimus, tai reikalas bus labai aiškus.

Kas nors gal pasakytų: gi rašomos motos, protestuojama. "Niekio negalima padaryti." Tai gi, va, šitie "niekio negalima padaryti" Muncheno, Atlanto carterio, Teherano, Jaltos ir galimų "draugiškų" susitarimų šešėliai ir sudaro tą tamsų pavėšį, kuris neleidžia nei Trumano doktrinai, nei Marshallo planui įgauti tokios spalvos, kuri besalyginiai sužadins visas laisvės ir tiesioginės taikos ištroškusias tautas. Kol trečioji klaida nebus atitaisyta ir jos pavojus kybos ant mažųjų tautų — tol teisingos, ir iš viso jokios taikos kaip nebuvo, taip ir nebus. Niekio čia nepadės nei "doktrinos," nei "planai."

Kas nors gal pasakytų: gi rašomos motos, protestuojama. "Niekio negalima padaryti." Tai gi, va, šitie "niekio negalima padaryti" Muncheno, Atlanto carterio, Teherano, Jaltos ir galimų "draugiškų" susitarimų šešėliai ir sudaro tą tamsų pavėšį, kuris neleidžia nei Trumano doktrinai, nei Marshallo planui įgauti tokios spalvos, kuri besalyginiai sužadins visas laisvės ir tiesioginės taikos ištroškusias tautas. Kol trečioji klaida nebus atitaisyta ir jos pavojus kybos ant mažųjų tautų — tol teisingos, ir iš viso jokios taikos kaip nebuvo, taip ir nebus. Niekio čia nepadės nei "doktrinos," nei "planai."

MŪSŲ NAUJASIS ŽURNALAS

Rašo VYTAUTAS ŠIRVYDAS

Coronet, Reader Digest ir visą eilę pasekėjų.

Zurnalas, kiekvienas sutiks, privaleitų kuo nors nuo laikraščio skirtis. Laikraštis yra tvarkingas, nustatytu laikotarpiu, spausdinamas raštas. Žurnalas, taip pat reguliariai spausdinamas. Ta, ku ir kaip jis nuo laikraščio skirtis? Leidimo laikas, rodos, saiku čia netinka, nes, pavyzdžiui, turime savaitinį laikraščių ir savaitinių žurnalų. Mūsų laikraščiai, galima sakyti, pusiau žurnalai, nes be žinių deda straipsnių.

Todėl visi vietoje pasiklausyti kam žurnalo reikėjo. Ypatin, gal prisimenant juodais kryžiais nusagstyta Amerikos lietuviškų žurnalo kapinyną? Šio klausimo Naujosios Aušros redaktorius nesvarsto ir savo su metimui nepasakelbia, o paklausiti trys Amerikos redaktoriai: Šimutis, Grigaitis ir Vaidyla pasitenkina bendrais broūžais ir sako "gerai," bet kodėl gerai — nepaaiškina. Todėl ir mums neišimoka klausimo kelti, tik galima tvirtinti, kad žmogus su pasireiškusiu, tvirtu po būdžiu daugiau išpūdižio padaro, negu keturių vėjų vaikais.

AR ŠIE SLA RINKIMAI TEISĖTI?

Rašo ANTANAS OLIS

1946 metų SLA seimas nutarė sujungti išdininko ir sekretoriaus "urėdus." Vieton SLA išdininko, seimas skyrė naują vietą — antrajam viceprezidentui SLA P. Tarybos sąstate. Po seimo pasklido gandai, kad šis nutarimas esąs priešingas Massachusetts valstybės įstatymams. Staiga SLA P. Taryba, savo suvažiavime, 1947 m. spalio 15 d. d., paneigdamą tą seimo nutarimą, paskelbė nominalijas ir rinkimus "tokia tvarka, kokia iki šiol buvo," būtent, rinkti, kaip praelytę būdavo, SLA išdininką.

Daugelis SLA narių negali suprasti, kodėl P. Taryba taip lengvai kapituliavo vienos valstybės pareigūnui, tuo tarpu, kai SLA daro biznį visoje eilėje valstybių, kurios visai neišpriešina išdininko ir sekretoriaus vietų sujungimui. Atrodo, lyg P. Taryba net nenorėjo meginti apginti to SLA seimo nutarimo. Jeigu vienos valstybės

pareigūnas pasipriešina seimo nutarimui, tai tas dar anaipol nereiškia, kad seimas klydo, tokį nutarimą priimdamas. Priešingai, tas pats pareigūnas galėjo suklysti.

Tas SLA seimo nutarimas buvo svarbus ir esminio pobūdžio aktas. Todėl to nutarimo teisėtumą turėtų spręsti ne vienos valstybės pareigūnas, bet aukštesnis teismas, kaip tai yra daroma Amerikoje tuo atveju, kai tenka aiškinti rimtesnio pobūdžio klausimą. Taigi, kodėl SLA P. Taryba nepadarė šio paprasto žygio SLA seimo delegatų valiai apginti?

Bet štai kas dar keisčiau atrodo. Massachusetts pareigūnas, matyt, tiksliai suprato, kad SLA Taryba neturi teisės paneigti arba pakeisti to SLA seimo nutarimo. Tai gali padaryti tik sekantis SLA seimas. Tėvyneje buvo paskelbta ištrauka Massachusetts valstybės ap. draudos departamento laiško,

Dr. J. Girniaus straipsnelis apie Maironį nieko naujo nepasako. Kas Maironio dar nežino, tam nei Naujoji Aušra nesvarbi.

(nukelta i 6 pusl.)

rašyto 1947 m. liepos 22 d. P. Tarybai. Ten sakoma: "Upon receipt of your fee and statement that the provisions of the By Laws criticized by this Department will be corrected at your convention in 1948 your license will be forwarded."

Čia aiškiai sakoma, kad tą nutarimą gali atsaukti arba pakeisti tik sekantis SLA seimas. Massachusetts valstybės pareigūnas nereikalavo iš P. Tarybos paneigti tą SLA seimo nutarimą. Jis žinojo, kad P. Taryba neturi teisės to daryti. Bet SLA P. Taryba sekantiam SLA seimui užbėgo už akių. Kodėl?

Savo "oficialiame pranešime" apie SLA rinkimus, P. Taryba sako, kad ji "pasirėmė" Konstitucijos 5 skyriaus-5 paragr., kur sakoma, kad P. Taryba "aiškina" SLA įstatymus ir nutarimus. Bet nereikia būti ad. vokatui, norint suprasti, kad nutarimo aiškinimas ir jo paneigimas yra du, vienas kitam priešingi, dalykai. SLA P. Taryba, skelbdama rinkimus "tokia tvarka, kokia iki šiol buvo," tą SLA seimo nutarimą paneigė, o neaiškino jo.

Štai kodėl dabar galima vi. sai rimtai klausiti, ar šie SLA P. Tarybos paskelbti rinkimai yra teisėti. SLA seimas 1946 m. panaikino išdininko vietą. Tokios vietos SLA P. Tarybos sąstate sekantiam terminui dar nėra, — ir nebus iki sekantis seimas to nutarimo neatšaukus, nepaisant vienos ar keleto valstybių pareigūnų kritikos. Pagal jau, dar gali būti klausimas, ar iš viso sekantis seimas norės tą nutarimą atšaukti. Gal būt seimas nutars prašyti aukštesnįjį teismą to nutarimo teisėtumą išsiaiškinti pirmą, negu jis sutiks jį atšaukti. Bet SLA P. Tarybos nariai ir visa tai kažkodėl pažū. rėjo pro pirštus. Pild. Taryba "oficialiai paskelbė" rinkimus i panaikinto išdininko vietą.

Skelbdami tokius rinkimus, SLA Pild. Tarybos nariai, kartais, gali suvaldinti "gyvųjų na bašninkų" rolę.

Pagalba indėnams

Amerikos spaudai pradėjus rašyti apie skurstančius ir badūjančius Navajo ir Hopi indėnus, Kongresas priėmė įstatymą, pagal kurį New Mexico ir Arizonos gyventojams bus suteikta valdžios pašalpa dviejų milijonų dolerių sumoje.

Keturių vėjų pastabos

Yra viena žmonių kategorija, kurie neranda kitokios kalbos, kaip tik apie buv. treminius, dabar atvažiavusius i šią šalį. Jais jie tiesiog serga. Kiekviena proga — reikia nereikia — jie apie juos plepa, lyg senstelsėjusios. Čia, žiūrėk, kažin kas leplelejo žodi, o tie specialistai su didžiausiais komentarais jau laksto ir rašo, šaukdami — matai, matai, mes jiem širdį rodom, o jie mus akmenim apmėto ir tt.

Taip yra šiame kontinente, negeriau ir Europos žemyne. Ir ten yra tokių žmogelių, atseit, pamazginių. Ir jie dedasi daug išmano ir žino, nors ir ne būdami už jūrų marių.

Vienas toks ponas, matyt, su didele galva andai Vienybės rašo apie "atropojusius" iš Europos. Girdi, jie "visi su dideliu fasonu, kiekvienas valžduoja didelį politiką ir vada..."

Tai yra melas, ir nešvarus melas. Ir nereikia abejoti, jog tasai rašeiva daugiau neišmano, kaip degloji apie debesi.

"Didelių politikų ir vadų" reiklia leškoti ne tarp tų kelių šimtu, atkeliavusių po karo i Ameriką, bet tarp tų, kurie atsidūrę Vokietijoj ar kitur dar negali užmiršti "buvusių titulu, rafigų ir minkštų vietų. Jie tai tie vadellai, iešką vieteliu su "tvirtais užnugariais."

Ir jeigu tokie vadellai kartais su nešvariom kombinacijoms priverda putas, ir jei kas pasako: — vyras, negražu, tai tie vadellai apspuotoje klykia rėkia ir spardosi, nesidrovėdami net gi juos iskusiti britų karienei valdžiai...

Vienybė — geras dalykas. Sa. ko, Vienybėje ir galybė, vadinas, viskas. Ir pasaulyje daug kalbama apie šį žodi, bet et nėra jos, ir tiek.

Skaitėm neseniai keletą tom tautom mąncių, pabėrtų mūsų tautiečių Vokietijoje. Girdi Amerikoje visi lietuviai tiktai pesasi ir vaidijasi ir kad iš to jokios naudos ir tt. Sako, pa. duokim vienas kitam ranką, ir eikim vienybės keliu...

Tikrai, šie pamokslai turi sveikų minčių, bet norisi pridurti, jog tos vienybės pasigendami ir pav. Europoje. Privisusios srovės bei grupelės iš paskutinių stengiasi žaisti pamazgom, kaip maži. Tuo tarpu ten tiktai palyginti mūsų tautos saujelės, ir todėl bendrą keilą gali dar lengviau rasti.

Atrodo, politika ir senberniai kažkaip nieko tarpusavy bendra neturi. O vis delto: taip — turi.

Žiūrėk, kai laisva buvo Lietuva, tada ir mūsų senberniai buvo laimingesni. O kai i kraštą susiriogilino nekviestieji, naba. gal gavo antausį, ir dar gi skaudai, ir jų luomas padidėjo.

Sov. Rusijoj yra du oficialūs laikraščiai, būtent, Izvestijos (Zinios) ir Pravda (Tiesa). Apie juos Sov. Rusijoj taip sakoma: žinios be tiesos, o tiesa be žinių.

ZEMAIČIŲ SUKILIMAS MAŽEIKIŲ APYLINKĖJE

(1863 metų sukilimo sukakčiai paminėti)

(Tęsinys)

KARTUVIŲ KALNAS VADAKSTĖS KRANTE

Rusams persikėlus per Va. dakstę, ties Leckava, vietinio dvaro ir to būrio vad. Pasenkos 4 sukilėliai pabūgę ir su savo būriu nebeję, bet pasislėpę krūmuose.

Matyt, rusai žinojo, kad sukilėlių būrys dalyvavo ir vietos gyventojai, todėl pradėjus kankinti jų namus, pastarieji išdėvė sukilėlius, kuriuos rusai greit sugavę ir tardydami baisiai prikankinę, o vėliau visus keturis pakorė ant Vadakstės kranto. Ten pat rusai pakorė ir pamtuosius ir nelaisvę mūšyje pas Dautarų pelkes. Tame kalne rusai taip pat kardavę ir vėliau susekta ir sugautus sukilėlius. Sakoma, kad 1831 m. tame kalne yra pakarta daug sukilimo dalyvių — žemaičių. Tada net ir patys rusai tą kalną pavadinę "Kartuvių kalnu", o vietos gyventojai ir dabar jį taip tebevadina, tačiau retas senelis bežino nuo ko pavadinimas, o jaunesnioji karta visai nežino, kad ant šio kalno viršūnės buvo kariami jų bočiai.

Pasakojama, kad dalis pakartųjų esanti pakasta šio kalno kuriame tai gale, o kita — buvusio dvaro žemėje, kuri tuoj po sukilimo buvo išdalinta atėjūnams rusams. Bet apie pakasimo vietas ir vietos gyven. tojai mažai nežinojo, nes kalną ir palaidojimo vietas sugavę rusų kareiviai.

KANKINIMAI IR KORIMAI
Suimtuosius rusai daugiau kardavę pietinam kalno gale sename ir labai šakotame ažuole bei jo drevė (išpūvime) Kad įbauginus apylinkės žmones, o gal, kad daugiau susekus sukilėlių ir jų giminių, pakartuosius laikydavo kaboti po 2-3 paras. Tuo tarpu po plačią apylinkę išlėpdydavo skelbimus su pakartųjų vardais, pavardėmis ragindami, kad giminės eitu atsiimti savųjų ir palaidoti. Tačiau kai atvykdavo giminės ar pažįstamieji, rusai visus suim. davo, tardydavo, marindavo ba. du ir visai pakandavo. Jei per kvotą išgaudavo, kad yra pakartojto giminaitis, kai kuriuos rusai čia pat pakardavę, o kitus išsiųsdavo Sibiran ir Rusijos gilumon. Nepaisydavo seserų bei senų motinų. Taip esą daug žuvę bei išsiųsta ir visai nekaltų žmonių. Giminės ar pažįstamieji, sužinoję tokias žiaurias rusų šunybės, prie pakartųjų visai nebesirodydavo. Tada rusai pakartuosius išlaikydavo kaboti po 5-7 paras, kaip pav. brolius Rozgus, T. Se. minavėčių ir kt.

MURAVJOVO KORIKO PAMINKLAS IS 280 KAUKOLIŲ
Tiek anomet Liutiko užrašuose buvo pažymėta, tiek šios apylinkės keletos šimtamečių senelių pasakojama, kad šiame kalne rusai nė vieno sukilėlio, nei iš suimtųjų nė sąsaudę, bet visus pakorė. Šie faktai aiškiai irodo, kad koks Muravjovo buvo žiaurus elgesys, už ką jis teisėtai ir nusipelnė koriko — "Muravjovas — korikas" vard.

Dar 1906 m. pas St. Liutiką, Vandalino Liutiko giminaitį Bugenių kalme buvo užslikę knygtės formos iš 80 puslapių slapsti užrašai, kuriuose buvo pažymėta, kad 1863.4 metais Muravjovo — koriko parėdymu kartuvių kalne buvę pakarta apie 280 žmonių, kurių beveik pusė visai, nedalyvavusių sukilime.
Zinių apie kartuvių kalną ir korimus surinkau iš sukilimo dalyvių, senelių, bet žymia dalį iš E. Postnikovienės, Muravjovo giminaitės, mirusios 1933 metų pradžioje.
MŪŠIS PRIE KAMANŲ PELKIŲ
Laižuvos apylinkėje per Va.

Rašo ST. LICKONAS

dakstę rusų gana daug persikelta. Todėl sukilėliai nebedrįsę daug priešintis ir pasitraukę prie Kamanų pelkių, kur įvyko mūšis. Čia sukilėliai su. dę iš patrankų. Bet daug gausingisio priešo spaudžiami ir būdami apsupti skubiai turėjo pasitraukti, palikdami priešui keletą savo patrankų. Dvi patrankos buvusios pastatytos prie kelio Aukšodės kaime, kur ir įvyko susirėmimas. Iš čia sukilėliai savo patrankas spėję nusiųžti. Šiuose susirėmimuose iš sukilėlių buvę sužeistų ir nukautų. Gausingis rusų pėsičiųjų ir raitųjų spaudžiami, sukilėliai turėjo trauktis Tirkšlių — Zemalės link.

MASKOLIŲ SIAUTIMAS KAIMUOSE

Blagus ginkius (namie pasidarytus durtuvus, šakes ir pan.) turėję vietiniai sukilėliai toliau nebeję, o pasislėpę krūmuose ir miškuose. Krakių kaimo (tarp Mažeikių ir Viekšnių) būrelis iš 28 sukilėlių buvęs apsuptys bevakarieniaujant krūmuose. Bet piemeniui pranešus, kad maskolių raitininkai kankina jų namus, sukilėliai palikę valgi, išsislėpę po mišką ir nepatekę į nelaisvę. Mat rusų kareiviai bijodavę lan kyti miškus ir krūmus, nes ten sukilėliai gerokai juos apkul. davo. Tačiau atvirame lauke ar kaimuose rusų raitininkai būdavę drausūs: pasirodydavo po 2-3 ir net po 1. Mat, žino. davo, kad vyrai išėję į skilimą, o namie seneliai ir moterys, neturi ginklų, taigi nesiviešins. Todėl kartais labai įrankindavę namus, mušda. ni savo didelėmis nagaikomis ir šautuvų buožėmis niekuo neartus senelius ir moteris, o kartais ir gerokai apiplėsdavę.

UOSTOLINGAS TSITRAUKIMAS

Mažeikių pušyne stovėjęs sukilėlių štabas su atsarga gavęs žinią, kad rusai persikėlę ties Leckava ir Laižuva — Pikeliais, skubiai pasitraukę Zemalės link į Aukšėlės miškus ir Sedos girią.
Sužinojus, kad rusai, nors ir didelėmis jėgomis eina nuo Laižuvos Tirkšlių link, nutarta gintis. Todėl birželio 12 naktį į Zemalės dvarą sukviesta 80 porinių vežimų, kurių dalis buvo net iš Telšių apskrities, nes apylinkės arkliai ir vežimai buvę pirmiau paimti. Birželio 13 d. apie pietus į dvarą suėjo

daug sukilėlių, kurie susėdę po 8 vyrus į vežimą, išvažiavę Tirkšlių pušynan. Pušyne jau būta daug rusų, kurie pradėję šaudyti į pirm vežimų juosius sukilėlių raitininkus. Tada važiavusiems sukilėliams buvę įsakyta skubiai grįžti į Sedos girią netoli Zemelės. Gavus netikėtą žinią, pasidariusi didelė suirutė: sukilėliai bėgę per 4 km. už Saktilčio į krūmus, o vė. žikai kas vienas, kas su sukilė. čiais per Saktiltį važiavę po 3-4 greta, sulaužydami ratus, o kiti šalia tilto per gana giloką upelį, kuriame paskandinę daug vežimų ir arklų. Nemaža paskendę ir žmonių. Daug buvę sužeistų. Į paskirtą vietą atvykė tik trečdalis vežimų.

(Bus daugiau)

Vokietijoje išėina lietuvių laikraščiai

LIETUVIŲ ŽODIS, savaitraštis, leidžiamas britų zonoje, — adresas: Detmold, Wittjestr. 14, Germany BZ.

MINTIS, du kart per savaitę išėinas amerikiečių zonoje lietuvių laikraštis, — adresas: Memmingen, Postfach 110, Germany US z.

TEVISKES GARSAS, savaitraštis, leidžiamas amerikiečių zonoje, adresas: Schweinfurt, Franz Schubert Str. 14 a, Germany US z.

MŪSŲ KELIAS, savaitraštis, išėinas amerikiečių zonoje, adresas: Dillingen Donau, Kapuzinerstr. 16, Germany US z.

ZIBURIAI, savaitraštis, gausiai iliustruotas, adresas: Augsburg — Hochfeld, Baltic Camp, Germany — US z.

Poezija

LIETUVOS PADANGĖJE

Niekur neišėisi, niekur iš laukų tų,
Kur dangus toks mėlsvas, kaip mėlsvi linai,
Nors svetur ir auksu gristi miestai būtų,
Be tėvynės dūmų trokšti tu tenai.

Iš nakties pažnyčion moteris būriais eis,
Prie miestelio kojų apsiaut susės,
Pasigėrisi žodžiais, samojais lengvaisiais
Nes gimtoji žemė lūpoms jų šnekės.

Kai mergaitė leis is ežeran su naščiais,
Kai ji juoksis, saulei dainą kai niūniuos,
Tavo širdį meilė ims dalintis plėšys
Tartum balti paukščiai mėlynuos kalnuos.

Vakarui atėjus brolis eis per varčią,
Armonikos aidas skris laukais lygiais.
Žengs nuo kryžiaus Kristus, žengs medinis Dievas,
Aplankys sodybas, laimins mūs laukus.

Kerpėjęs nuo liūčių, skeldėjęs nuo vėjų;
Ant pečių neš kryžių, po našta linguos,
Tais pačiais keliais eis knygnešiai, kur ejo,
Ir paguldė kaulus Sibiro snieguos.

Aplankys ant kalno kartuvių kaimelį,
Kur mėnulis supas debesų laive.
Guli jie sukilę prieš valdovų valią,
Jų veiduos žemėtuos žydi Lietuva.

Eis dar į sodybą motina prie lingės,
Vienaturtį rėksnį lopšine linguos:
"Lyli, varguoėli, auk, būsi petingas,
Josi ir atneši saulę mūs namuos."

Rūkas slinks papieviu, mėnuo kris už girių,
Kaimė tretį kartą sugiedos gaidys,
Grįš klajinės vėlės, grįš karstan numirė,
Vėl rūpintojėlis savo kryžium grįš..

Veltui tavo mintys į svetur keliauja,
Saulė, nors šviesiausia bus svetur tamsi.
Čia brangiau už auksą juodos žemės sauja,
Nes kiekvienoj dulkėj čia tu pats esi.

Kazys Intičūra

Bolševikmetis

Rašo Ats. pulk. ALEKSANDRAS USPENSKIS

(Tęsinys)

NAUJAS TARDYTOJAS

Naktį iššaukė tardyti. Naujas jaunas tardytojas, apsilikęs iš lietuviškos medžiagos pasiūta SSSR leitenanto uniforma, atstumiančio veido, grubus, iš karto padarė man ploją įspūdį savo nachalliskumu. Man tik lėjus, neleido atsistėsti, o įžuliai pervelgęs mane nuo galvos iki kojų ėmė šv. pauti, paskui surukė daug papirusų ir vis kažką rašė, skaitė ir vėl rašė. Pagaliau malonėjo vėl pežiūrėti į mane, menką čekistų kalėjimo kirminą, ir paklausė!

— Ką žinote apie savo giminaičius, pasilikusius Sovietų Sąjungoje po 1918 metų? Atsčiau, kad apie juos nieko nežinau, nes su jais susirašinėti bolševikai draudė. Tada jis ištraukė ligą mano giminaičių sąrašą, perskaitė jį ir pasakė:

—Jūs atkakliai užkietėjusi laikysena prieš prieš Sovietų Sąjungą gali labai pakenkti jiems visiems!

—Aš nesuspėjau nieko atsakyti, kaip jis išpyškino man kitą klausimą:
— Papasakokite man smulkmeniškai apie jūsų ir visos jūsų gaujos kontrrevoliucinę veiklą gyvenimas ir kultūra draugijoje?

—Aš atsčiau, kad jokios tokios veiklos nebuvo, neapgalvodamas, jog pats pavadinimas skamba kontrrevoliucioneriškai: pas bolševikus nėra nei gyvenimo, nei kultūros... Čekistas paško iš vietos ir pradėjo šaukti:

— Nebuvo? Ak, tu, kalės vaike! O kas siuntė kovos trejukes, iš SSSR — ir tardytojas iškėlė ranką, norėdamas man smogti veidui... Aš susijaudinęs tiek užmiršau, kad norėjau pats pulti tardytoją, nors kova būtų aiškiai buvusi mano nenaudai: bėgėjęs ligotas senukas ir jaunas, stiprus čekistas. Nežinau kodėl jis sušalė ir man nesudavė... Kambaryje buvo visai tylu. Tardytojas paskambino ir lėjus

priziūrėtoju, pasakė:
— Stai, Uspenski, jeigu ir toliau vaidinsi nieko nežinantį, tai bus blogiau. Aš jums duodu laiko apsigalvoti. Rytoj man turite smulkiai nupasakoti visą jūsų veiklą. Mes žinome, kad jūs vadovavote teroristinei grupei Lietuvoje, bet norime, jog jūs pats apie tai papasakotumėte.

— Jeigu jūs taip elgsitės, kaip šiandien, tai aš jums visai į klausimus neatsakinsiu!

— Na, gerai, pamatysime rytoj! — kaip niekur nieko pasakė atsisveikindamas tardytojas.

Atsigavau eidamas per šaltį iki kalėjimo. Nuotaika buvo biuri, neiškliai pamaciau, kad esu visiškoje tardytojo malonėje.

Vėl tardo naktimis. Tardytojas žymiai blogesnis už Kalmuką: chamos nuo galvos iki kojų, iš valkatų vaikų išaugusi bolševikinė gėlė. Rašto pramokytas vaikata — geriau, slas sovietų tardytojas!

Iš kitų kalinių papasakojimų gavau išpūdzio, kad SSSR tardytojų dauguma yra tokios kilmės, kaip manasis Petričenko.

Kito tardymo metu Petričenko pareiškė, kad mano gyvenimas nieko nepadės, nes yra gyvas mano teroristinės veiklos liudininkas, kuris užsilio iš mano slūstos paskutinės kovos trejukes.

— Pasakykite jo pavarde!
— Smolianinov! — džiūgaujančiu balsu pasakė Petričenko. — O ką? Pakiluvai, balandė.!! Ar dabar ginsitės?

—Niekados tokio žmogaus nepažinojau ir nemačiau! — nustebęs atsčiau.
— Gerai jūs vaidinate! Kaip jo nežinote! Jūs gi pažistate prof. Jankauską?

— Prof. Jankauską pažįstu, bet Smolianinovo niekad nepažinau ir nepažįstu.
(Bus daugiau)

BALIO SRUOGOS LITERATŪRINIS PALIKIMAS

Lietuvių rašytojų brolijos gre

tos eina retyn. Ne taip seniai mirė Kazys Binkis, o dabar gavome žinią iš tėvynės, kad spalio 16 d. su šiuo pasauliu atsiskyrė ir kitas mūsų literatūros šūlas, Balys Sruga. Mirė jis, galima sakyti, pačioje savo kūrybinio pajėgumo viršūnėje. 51 metai dar nėra jokia senatvė. Tokio amžiaus buvo vėlonis. Mums neteko susipažinti su Balio Srugos paskutiniais veikalais, kurie buvo parašyti koncentracijos stovykloje, bet, kompetetingu liudininku, jo nelaimės draugu, nuomone, tie kūriniai buvo parašyti brandžios, didelio gyvenimo bei literatūrinio patyrimo turinčios plunksnos. Vadinasi, "Milžino pauksmoje" autorius dar galėjo praturtinti mūsų literatūrą ne vienu savo plunksnos šedevru.

Nors mes nežinome jo mirties smulkmenų, tačiau mums yra aišku, kad Balys Sruga yra bendros mūsų tautos tragedijos auka. Jei ne užgriau-

Rašo VYT. ALANTAS

sios mūsų tėvynės nelaimės, jei ne koncentracijos stovyklos, šiandien greičiausiai mums nereikėtų liudėti dėl pasitraukimo iš šio pasaulio vienos pa. jėgiausių lietuvių literatūros kūrėjų. Juo labiau, kad Balys Sruga, atrpė, buvo stiprios sveikatos ir beveik atletiško sudėjimo. Bet koncentracijos stovyklos ir moralinis teroras išrauna iš mūsų tarpo ir stipriausius milžinus.

B. SRUOGA POETAS

Balys Sruga buvo plačiai išsiskojusi asmenybė. Sruga — poetas, Sruga — dramaturgas, Sruga — dramos teoretikas, pedagogas ir lietuvių teatro istorikas, Sruga — kritikas, Sruga mokslininkas, rusų literatūros profesorius ir tt. Visose šiose srityse jis yra palikęs svarų įnašą ir mūsų kultūrai.

Vėlonio literatūrinė veikla nusitęsia tarp dviejų karų, kaip sakant, per visą mūsų nepriklausomybės laikotarpį. Jis lėjęs į mūsų literatūrą po pirmojo pasaulinio karo jaunatviškai arogantiškas, drąsus, naujų poezijų kelių ieškotojas ir skelbėjas. Jis pradėjo savo literatūrinę karjerą kaip poetas, paskeibdamas du savo elėraščių rinkinius: "Saulė ir Smiltys" ir "Dievų Takais".

Balys Sruga atitrūko nuo maironinės peozijos išminto ta. ko ir pasuko į simbolizmą, individualizmą ir estetizmą. Patriotinių motyvų jo poezijoje neberandame. Jei Maironį per visą jo kūrybą slėgia tautos pančiai, prieš kuriuos jis kelia maistą, tai Srugos poezijoje tų pančių slogučio visai nebejaučiame. Tartum, kartu su tautos atgauta laisve, poetas pasiryžta eiti "dievų takais". Tačiau, Balio Srugos poezija nėra nei optimistinė, nei perdėm šviesi. Ji yra rafinuotai niuansuota, jautri, ji yra kontrastų žaidimas tarp juo juoda ir balta, — "disonasų aidija", kaip išsitaria pats poetas, rasydamas savo autobiografinį pirmuosiu "Vainikuose". Jis myli "žemę, tą žiauria, rūščią, drėgną," jis laimina "žemės sul tįs ir amžinai grįžtančią dainą," bet kartu ji kankina "laukinis liūdrumas... požemio klai kumo rauda... gyvenimo padug nė". Poetas, rodos, dainuoja apie saulę ir skaldrų džiaugsmą tik tam, kad paskum dar

giliau kristų į sielvarto bedugnes. Audringas blaškymasis tarp tų kratutinumų yra poeto kelias. Iš Balio Srugos poezijos dvelkia nerimastingas, aistringas nemėgimas ramybės, gaivalingas vėtrėjimas į prošvaistes ir ne mažiau gaivalingas kritimas į sielvartą. "Atrodo, kad poetui brangus ne pats džiaugsmas ar "sielvartas", bet pats blaškymasis tarp tų dviejų kratutinumų.

Tiek formos tiek turinio atžvilgiu Balys Sruga mynė naujus kelius mūsų literatūroje. Savo poezijos raštuose poetas atsikėdė savo besiblaškantis asmenybės pagrindinius bruožus, kuriuos paskum užtinka. me ir vėlesnėje jo kūryboje.

B. SRUOGA DRAMATURGAS

Nors apie Balį Srugą galima kalbėti, kaip aukščiausią pastebėjau, įvairiais požiūriais, tačiau giliausią vagą jis, be a. bejo, bus išvargęs lietuvių dramaturgijos dirvoje. Išleides savo poezijos rinkinius, nors jis ir paskum nenutilo kaip poetas, bet vis dėlto visą savo dėmesį sutėkė į dramatinę kūrybą, mūsų teatrinių tradicijų puoselėjimą. Šioje srityje jo palikimas mūsų kultūrai yra didžiausias ir reikšmingiausias.

Vėlonis paliko apie dešimtį dramos veikalų. Pirmiausia paminėtinos jo istorinės kronikos: "Milžino pauksmėje" — sužetas paimtas iš Vytauto Didžiojo laikų ir "Kazimieras Sapiega" — istorinė drama iš še. šioliktojo amžiaus. Be to, Balys Sruga yra parašęs libreto operai "Radvilas Perkūnas." Kiti jo istoriniai veikalai imti iš vėlesniųjų laikų. Siužetas monumentaliam veikalui "Apyaus. rio Dalia" imtas iš baudžiaivos gadinės. Ta drama buvo parašyta per pirmąjį bolševikmetį ir nežinau ar buvo išleista. Rankraščio man neteko matyti, bet skaitę jį teatralai kalba apie tą kūrinių su entuzizmu. A. pie jo mastą galima spręsti iš to, kad autorius tame veikalė išvedė į sceną apie šimtą per. sonažų. Atrodo, kad tai yra ma. sinių scenų epopeja, valduojanti mūsų istorijos žiauriausią gadybę. Pagaliau, chronolo. giškai imant, paskutiniamė istoriniame veikalė "Balsioji Naktis" autorius kiludo 1905 metų revoliuciją.

(Bus daugiau)

Vienybės metinis koncertas Sekmadienį, vasario (February) 1 d.

Programoje: Alice Steponavičienės dainininkės ir ba rionas Algirdas Brazys

Tai Steponavičienės dainininkės, kurias jūs girdėsite Vienybės koncerte, vasario 1 d., Webster salėje, New Yorke.

WEBSTER SALEJE NEW YORKE

Pradžia 4 val. popiet

East 11th Street ir Third Avenue

Moterų Pasaulis

NEMUNO BALADĖ

Rašo KAROLĖ PAZERAITE

Debesuotas rudens dangus panirusiai žiūri į Nemuną, paikdamas jame savo pilką atvaizdą. Nemunas kratosi, nori nuplukdyti pilką šmėklą pavandeniui, ir nepajėgia. Dar to be trūko. Ant Nemuno krūtinės visu ilgiu sugulė pajuodę sėliai ir pikti žmonės vaikšto po rąstus ir kažko rėkauja.

Panemune bėga vienplaukis bernas. Jis sustoja ant kranto ir, žiūrėdamas uverionis akimis į sėlius, šaukė:

— Broliai, priimkite ir man ant trobtų.
— Balkos, — drožia nuo sėlių bernas, risdamas lyną.
— Priimkite, ar galia? — prasišosi bernas nuo kranto.
— Norėtai? Reikia vikresniam būti. O dabar palinkėmums gero vėjo, — nusijuokė vyras.

Tai, Dzievuliau, regiu pinigų, o paimt negaliu, — liūdnas ir uvėrus berno balsas nuo kranto.

Jis negali atitraukti akių nuo sėlių, kurie jau pajudėjo ir iš lėto plaukė nuo girtojo kranto žemyno.

Monė sėdi įsispaudusi į baltą vilnonę skarą ant rąsto ir klausosi Nemuno baladės.

Bernas eina prō ją liūdnas. Jo medžiokai palieka silpnus pėdsakus šlapiame smėlėtame krante.

— Tai ką, Pelikšai, ar jau toks geras uždėtis, kad taip veržies plukdyti? — prakalbino jį Monė.

— Tai ne uždėtis, o gyvas auksas, kad juos kur vandeniui, kad jie kur nustulpėtų, — keikėsi bernas.

— O kiek uždirtai?
— Per 4 dienas 75 litai žvangetų mano kišenėje. Neprimai žalciai!

— O tu prie kitų prisitai, kink! — patarė jam Monė.

— Et, ir jie nedurni! Nenori išleisti iš rankų pinigų. Lau, mės!

Bernas dar kartą debtelėjo į Nemuną, ir lėtai slenkantįs sėlius, ir tik pamėjo ranka.

Monė žiūrėjo išgestingomis akimis į Nemuną, ir jai valde nosi, lyg kažkokios nematytos

būtybės stato per Nemuną tiltą. Štai, jįsai pakabo virš vandens, po juo plaukia laivai su trispalvėmis vėliavomis, o ant tilto judėjimas — vežimai dar da. Pėstieji siūva. Visi skubo į anapus Nemuną užmegsti santykių su savo broliais, kinų sėliais atskirtais. Ir iš Druskininkų žiausminga vora traukia vežimai. Abu krantai susijungė po vieną vėliavą.

Kažkas leidžiasi akmeniniais laiptais, nuo tilto. Tai Zigmas. Ne, tai ne tiltas, o tik liktūnas plaukia iš ano Nemuno kranto šitan. Ir juo atkeliauja vienintelis žmogus. Tas žmogus moja kepure ir šaukia:

— Mone, Mone!
Liktūnas pasgęsta, kaip juodas taškas pilkumoje ir to žmogaus ji nebemato, tačiau jo balsas čia pat už jos pečių. Kažkas stveria jos ranką, sušalusią, ir kažkieno šiltos lūpos ją paliečia.

Ji staiga atsigręžia.
— Zigmai, tu? — ir jos balsas be jos valios suskamba žiausminga gaida. Bet ji greit susivaldo ir sako šaltai:

— Ko tu atvykai?
Zigmas Minvydas atsėdėjo šalia jos ant rąsto. Atsargiai uždėjo savo ranką ant žmonos rankos, ir neatsakydamas į jos klausimą, tarė liūdnai balsu:

— Tu vis tebevyksti ant manęs!
— Aš nemoku pykti, tik kentėti! — sušnibžda moteris.

— Vai ant maralių, ant mėlynųjų.
Plukoj juodas laivelis ir auksalio irklalis, — pasigirdo malonus baritonas nuo sėlių.

— Mone, aš ilgiau nebegalėjau laukti tavo ženklų, tavo šaukimo. Kažkas mane traukė greičiau vykti pas tave. Gal tai ir yra tavo ženklas? Gal tu manęs laukai ir šaukei? Sakyk, kas tai yra tiesa. Morė, prisipažink!

Monė tylėjo ir neramiai barškino kairiąją ranką po rąstą.

— Kur statysim laivelį ir auksalio irklalį?
dar atpūtė rudens vėjas nuo Nemuno.

Juodos taftos vakarinė suknelė.

— Kodėl tu tyli, kodėl? Žinok, brangioji, aš labai įvertin nu ir suprantu tavo jausmus. Aš tavęs nebeužgausiu taip, kaip aną kartą. Tau nebeteks vėl išgyventi tai, ką išgyvenai... Tik važiuokim nam, Mone, na mo!

Ji tebetylėjo. Iš jos veido vyras nieko negalėjo išskaityti. Kažkoks bejausmis, šaltas.

— Ne ant maralių, ant mėlynųjų.
Tik ties tuoju kranteliu, Kur aug mano mergele!

Monė ūmai prisiminė jaukų butelį Kaune ir jų laimingą gyvenimą dviese.

Zigmas prisilinko prie jos arčiau ir kūrė balsu, vos girdimai, tarė:

— Mone, ne jau aš tau, iš tikrųjų, esu svetimas, nekenciamas?

Tuos žodžius išgirdusi, Monė tarytum pabudo. Lyg ledas, ilgai sukauštes jos širdį, sutirpo. Jos akys pasidarė švelnios.

— Ką tu kalbi, Zigmuti? Daugiau taip nekalbėk!
— Tai grįšį pas mane? — višas nušvitęs ir lyg dar abejojdamas klausė. Važiuosiu drauge su tavim, — tarė ji rimtai.

Minvydo veidas tarytum pajauėjo, įgavo pasitikėjimo savimi ir jis, stipriai pabučiavęs žmonos ranką, paėmė ją už parankės ir tarė:

J. ABRAMS
228 Broadway Brooklyn, N.Y.
(3 durys nuo Roebing St.)
Tel. EVengreen 8-6656
Moteriški drabužiai: paltai, kostiumai ir suknelės, pagal mierą ir užsakymą.
Mieros: 9-17, 12-20 ir 36-52.
Lietuviam pažįstami 28 met.
Parodė šį skelbimą, gausite pigiau.
Parduodama pigiau, negu kitur, nes patys gamina.
Didelis pasirinkimas ir geresnė rūšis.

— Šaltas vėjas pakilo. Gal nusisaldyti, brangioji. Eiva, ir tavo namus. Ir mama liepė greit tave parvesti! Aiškiai šis debesys praskys! Pasiskubinkim.

Monė atsirėmė į vyro petį ir ją pagavo keistas jausmas. Tarytum ji tik dabar po blaškytosi priplaukė ramų uostą, iš kurio ji niekad nebekeliaus. Ir ta vyro ranka tokia pasitikin.

Monė pasijuto esanti saugi ir patenkinta. Einant pro sodą, ji išgirdo prinokusį obuolį krenant. Čia pat, ant tako tarp drėgnu, sulipusių, pageltusių lapų vienas kitas obuolys raudonuoja.

Prie namų durų lauke juodu pagstiko motina, neramiai, tiriamai, tarė:

— Juodu šypsojos. Ir motinos veidas pragiedrėjo, stuomuo lyg išsitiesė. Kryžių Panelė švenčiausia iš klausė jos maldos. Ši dukrelė pagaliau atrado ramybę.

— Prašom, prašom, — kvietė motina ir, apkabiniusi juodu, praleido pirma savęs.

(Bus daugiau)

Prie vakarinių suknelių labai tinka dėvėti vauil, išsiuvinėtą įvairiais blizgučiais.

MES

BARB. DARLYS GASTROLĖS

Dainininkė Barbora Darlys sėkmingai dainavo Handello oratorijoje Mesijas. Šioje oratorijoje ji atlieka svarbų vaidmenį. Gruodžio mėn. B. Darlys, toje oratorijoje dainavo Akron, Ohio ir Clevelande. Netrukus ji ruošiasi dainuoti Cavaleria Rusticana. Su šios operos spektakliais B. Darlys važinėja po Pietines valstybes.

BOSTONE KALBEJO ALENA DEVENIENE

Pereitą sekmadienį Alena Devenienė buvo pakviesta kalbėti Bostone. Ji papasakojo ką mačiusi būdama Europoje, kur lankė tremtinių stovyklas. A. Devenienė, kaip ir visada, kalbėjo vaizdžiai.

DVI SESERYS GYDYTOJOS

Pereitą vasarą Vokietijoje Erlangeno universiteto odontologijos mokslus baigė ir dantų gydytojo diplomus išgijo seserys Jadvyga Jankauskaitė ir Sofija Jankauskaitė — Ališauskienė. Odontologijos studijas jos buvo pradėjusios Kaune.

ŠEIMININKĖMS

Vaisiniai pyragaičiai
2 kiaušiniai
1 puod. rudo cukraus
2 šaukštukai vanilijos
1 puod. miltų
1,2 šaukštuko druskos
1 šaukštukas bakino (Baking Powder)
2-3 puod. smulkiai supiaustyti riešutai
1 puod. smulkiai supiaustyti cukruotų vaisių (citrinų, vyšnių etc.)
1 puod. smulkiai supiaustyti džiovintų vaisių (razinkų, slyvų, daktilių).

Gera suplakti kiaušinius su cukrum. Pridėti vaniliją ir per sijotus miltus kartu su bakinu ir druska. Įmaišyti riešutus, cukruotus ir džiovintus vaisius. Išdėti tešlą ant vaškiniu popierium išklotos skardos (7x11 colių didumo) ir kepti vidutiniai karštoje krosnyje 350—385 laips. maždaug 30 minučių arba iki paruduos. Išimti iš skardos ir kol šiltas supiaustyti gabalukus.

CUKURNIAI PYRAGAICIAI

3-4 puod. sviesto sutrinti į grietinę, pridėjus pamažu pusantro puod. cukraus. Gerai išplakti 5 kiaušinius ir įmaišyti į sviesto mišinį. Į tai įminkyti maždaug 3 puod. miltų arba tiek, kiek reikia tamprai tešlai. Iškočioti, padaryti įvairius išformelių pyragaičius, sudėti ant ištepotos skardos. Pyragaičius patepti kiaušinių baltumu, apibarstyti cukrum ir kepti vid. šiltoje krosnyje. A. V.

VAKARAS VANGENE

Užgeso žiburys. Širdy, kaip kapinyne — Rami ir abejinga švinta man diena. Nutrūko ilgesio, kaitrių jausmų grumtynės, Atrodo visko man, ach, visko jau gana.

Zvelgiu be sielvarto į praeitį ir laimę, Zvelgiu be vilties ateities naktin, Kažkaip man aišku rodois savaime, Kad viskas nesustabdomai jau veda pražūtį.

Praeina daug kas pro margasias pievas, Pro žydinčius sodus vidudienio kaitroj, Bet ne kiekvieną žingsnį laimins Dievas, Ne kiekvienam teks pailsėt sodyboj gimtoj.

Keleivių daug — kiekvienas laimės siekia, Kiekvienas trokšta melleis ir šviesos, Nakties ir sielvartų nenori niekas, Ir laimės užu skausnią niekas neparduos.

O šiandien aš parduočiau laimę savo, Parduočiau džiaugsmą ateities visos, — Už žvilgsnį į banguojantį Tėvynės jāvą, Už vieną mirksnį tėviškės laukuos.

Alė Sidabraitė.

Tuo tarpu, kai Floridoje išdykaujama, tai...

New Yorke reikia braidyti po sniegą

MŪSŲ NAUJASIS ŽURNALAS

(Atkelta iš 4 pusl.)

Dr. V. Juodeika mato Ameriką likimo kryžkelėje, nes "demoniškos rytų galybės mobilizuoja jėgas lemtingai kovoai". Vakarų pasaulis, sako, turįs milžinišką moralinį ir materialinį (saksime, dvasios ir turto) jėgų išteklį, bet be Amerikos nieko nepadarys. Kaip šitas mintis suderinti, Juodeika neparodo. Prezidentas Trumanas savo kalboje Kongresui, ragindamas skirti 17 milijonų dolerių Europą ant kojų pastatyti, nurodė, kad Europa gali, ant kojų nebeatstoti, tačiau, Amerika privalanti rizikuoti.

Dr. J. Prunskis (jis kunigas), pavaizduoja pasikalbėjimą su trečiuoju Lietuvos Prezidentu K. Grinium. Jei Prunskiu tikėsi, dr. Grinius ragina lietuvius kunigus raginti žmones daugiau vaikų turėti. Be to, galvoja, būtų gerai sukurti lietuviškų senųjų muziejų ir Lietuvių Mokslo Draugiją.

C. Grincevičius duoda vaizdą "Pavėjui nuneštas", kur įsigeręs lietuvis ūkininkas iš karčiamos išmestas, miškely paklydo ir pagiriomis išsimiegojo. Kokią čia lietuvių kultūrą autorius pavaizduoja, sunku suprasti.

Kultūrinėje apžvalgoje duodama šiek tiek tokios recenzijos keturių knygų: Chase "The Story of Lithuania", Sužiedėlio Sventasis Kazimieras, "Pater-sono "Old Lithuanian Songs", ir Senno "Lithuanian Dialectology." Be to, pastabos apie amerikietį rašytoją H. James, Van Wyco naują knygą, kompozitoriaus Mendelsono sukaktį, amerikietį geografa Huntingtoną ir apie Amerikos literatūrinį gyvenimą. Iš Amerikos lietuvių kultūrinio gyvenimo te paduota dvi skiltys apie Alice Stephens Singers chorą.

Tai ir visas turinys. Taigi, drašiai galima sakyti: Tysliavos Lietuva Amerikos lietuviams nepalyginti, buvo gražesnis ir turtingesnis žurnalas. Jei Naujoji Aušra pagrindiniai nepersireformuos, teks pasakyti: Naujoji Aušra neišsausu su sileido.

IESKO GIMINIŲ

Aš, Ursulė Vertelaitė, 60 m. amž., ieškau šių savo seserų dukterų, kurias 1913 metais išleidau į Baltimorę: Anelijos Vicitės (Sabanskienė), Mortos Vicitės, Amilės Vicitės. Jos kilusios iš Panevėžio ap. Rožalimo v. Meldinių km. Mano adresas: Ursulė Vertelaitė Steimgadenerstr. 4. Munich, Germany, US Zone.

CRANLYN BEAUTY SALON

IEVA BAJORIENĖ, vedėja

Jeigu norite gražiai ir elegantiškai šukuoti plaukus, aplankykite Ievos Bajorienės grožio saloną. Išbandykite jos priežiūroje teikiamas PERMANENT WAVE.

Pasiteiraukite ir apie naują natūralų metodą suplonėti. "Gyroducing" pagalba Jūs galite turėti gražią ir grakščią figūrą. Išbandykite.

60 Henry Street, kampas Cranberry
BROOKLYN, N. Y.

Telefonai:
Main 4-2342
Main 4-3900

Kad gautumėt nuo \$25 iki \$500 dovanoms ar kitom išlaidom padengti metų pabaigai—

PRISIRAŠYKITE PRIE 1948 M. KALĖDINIO KLUBO DABAR!

Galima taupyti nuo 50 c. iki \$10 reguliariai kas savaitę, pradedant dabar. Kitais metais, lapkričio mėn. Jūs gausite nuo \$25 iki \$500. Šiame klube nemokamos jokios kitokios duoklės.

THE Kings County SAVINGS BANK

135 Broadway, prie Bedford Avenue
Atdara pirmadieniais iki 7 val. vak.
Brooklyn, N. Y.
Member Federal Deposit Insurance Corporation

Laimingų Naujųjų 1948 Metų

VISIEMS MŪSŲ DRAUGAMS IR PAZISTAMIEMS

JUOZAS GARŠVA IR SUNUS JOHN PAULEY LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI

231 Bedford Avenue, Brooklyn, N. Y.

Laimingų Naujųjų 1948 Metų

VISIEMS MŪSŲ DRAUGAMS IR PAZISTAMIEMS

PETRAS ATKOČAITIS IR SUNUS

Makers of FINE MEN'S & YOUNG MEN'S COATS 456 Johnson Avenue, Brooklyn, N. Y.

Laimingų Naujųjų 1948 Metų

FRANK SHIMAITIS and CO.

MAKERS OF FINE COATS

187-189 North 9th St., Brooklyn, N. Y.

Laimingų Naujųjų 1948 Metų

VISIEMS MŪSŲ DRAUGAMS IR PAZISTAMIEMS

Petras Lisauskas ir jo Anglijų Kompanija

496 Grand Street, Brooklyn, N. Y.

CONCORD STAMP

GAMINA ĮVAIRIAS GUMINES ANTSPAUDAS,

Notary and Corp. Seals, Brass checks, Name plates — engraving on metal plastic, and fine signs

Užsakymus priima iš visur. Rašykite ar telefonuokite

CONCORD STAMP

J. Šneideraitis ir A. Andrukaitis, sav. 86 Walker Street, netoli Canal, New York, N. Y. Tel. Beekman 3-6828

ANNA GREGORY ROMANOVA

Teikiami įvairiausi patarimai biznio, meilės ir sveikatos reikalais. Į laikus atsakoma anglų, rusų ir lenkų kalbomis.

1818 Prospect Ave., Bronx 57, N. Y. (Apt. 1A) (Tarp 175 ir 176 Sts.) Tel.: TRemont 8-4999. Priima nuo 8 iki 8 v.

"GRAZIAUSIA LIETUVIŲ VIETA NEW YORKE"

Taip kalbama apie naujai atidarytą ZEE JAY BAR and GRILL

108-12 Jamaica Ave., Richmond Hill 18, N. Y. Taip, pas mus — didžiausias gėrimų ir maisto pasirinkimas: alus, vynas, degtinė, pusrūčiai, pietūs ir vakarienė. UŽKANDŽIAI — VISĄ LAIKĄ Bet kodėl jums patiems neįsitikinti? Kviečiami. ALBINAS J. ŽEKIS IR JUOZAS MULEVICIUS, sav. VIRGINIA 9-9824

AIDONE

Galite gauti savo apylinkės vaistinėje AIDONE nuostabiai greitai pašalina galvos skaudėjimą, neuralgiją ir šlapio muskulių gėlimą

F. A. Urban

61-62 GRAND AVENUE MASPETH, L. I., N. Y. Telefonas HA 8-7407

HUDSON MARKET

JONAS JONINAS, sav. AUKSTOS RŪŠIES MĖSA - DEŠRELIŲ GAMYBA PAUKŠTIENA Urmo ir detalės pardavimas 613 Hudson Avenue Rochester, N. Y. Tel. Stone 1912

NEWARK, NEW JERSEY

WALTER J. DILIS & CO.

Motor Stokor ir Will-Burt Stoker atstovas Automatiškas apšildymas Heil Oil Burners 214 WALNUT STREET, Tel. Mitchell 2-2976

GOLDEN STAR BOTTLING CO.

Juozas Krališkaukas ir sūnus, savininkai Gamina puikiausius nesvaiginamus gėrimus ir pristato alų 91-93 Warwick Street Tel. Market 2-5270

MATTHEW BUYAUSKAS

LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS Modėniskai įrengtos koplyčios Nelaimės valandoje asmeniškai patarnauja už prieinamą atlyginimą 426 Lafayette St. Tel. Market 2-5172 Newark, N. J.

NAUJAS TERORAS PRIEŠ TREMTINIUS

IRO organizacijos — Maskvos nematoma ranka

Baigė darbą nelaimingos atminimo UNRA ir tremtinių globa perėmė naujai sukurtoji IRO organizacija. Atrodė, kad naujoji organizacija nedarys tų klaidų, kurias darė UNRA, nesiims DP tremtinių politinio persekiojimo su savo nepabalgiamais screeningais, bet daugiau rūpinsis tremtinių emigracija ir įkurdinimu.

Tačiau vos tik ši naujoji — IRO organizacija su dauguma senų UNRA tarnautojų spėjo visą Vokietijoj esančių tremtinių globą perimti, po masto normų žymaus sumažinimo ir DP maitinimo atidavimo į vokiečių rankas, emėsi naujų "globos" priemonių — screeningų. Savo laiku, kai UNRA nepavyko panašu screeningą praveisti, kuris galėjo pasitarnauti tik Maskvos agentams, amerikiečių Armijos Vadovybė Frankfurte, Vokietijoje, tą screeningą sustabdžiusi, pareiškė, kad DP politinis persekiojimas — screeningai yra baigti.

Deja, tremtiniams teko skaudžiai apsigalvoti ir labai nustebti. Tai, kas nepavyko įvykdyti UNRA, žūt, bū pasiryžę atlikti IRO. Bet naujoji globos organizacija šio darbo imasi daug gudriau, suktesnėm priemonėm, kad nesuzerzint tremtinių perdaug.

Naujai išgalvotas PC IRO screeningas, kuris dabar pradamas prieš DP amerikiečių zonoje, kad tyliu apseiti atliekamas be komisijų, kaip ligšiol. Kiekvienas DP tremtinis turi užpildyti per tautinius komitetus įteiktus tam tikrus klausimų lapus — ankietas. Paviršutiniškai žiūrint, rodos, nieko blogo, jei reikia papildomai apie save žinių suteikti. Bet pažiūrėkime, kokių ten žinių reikalauja ir ką jos bendro turi su tremtinių emigracija ar įkurdinimu.

Kur gyvenai per paskutinius 12 metų ir ką veikai. Smulkiai, kaimais, vietovė, apskritis ir kraštas, datos nuo kada iki kada užimama vieta, alga, darbdavys, prielastys, dėl ko keitė gyvenamąją vietą, darbovietė ir užsiėmimas, kur mokėsi, smulkiai mokyklos adresas ir pavadinimas. Toliau — kokius turi finansinius resursus, kur turtas yra, vertė jo? Paduok savo giminių pilnus adresus. Kas remia pinigais, ar kitais dalykais nurodyk adresus ir pavardes (čia įeina ir giminės ar pažįstami Amerikoje, iš kurių gaunama bet kokia parama), kiek paramos gavai ir iš ko. Kokioms organizacijoms priklausai, smulkiai datomis. Ar nori repatrijuoti į savo kilmės kraštą, o jeigu nenori, tai kodėl. Ar nori Vokietijoje pasilikti.

Kaip matome, klausimai yra grynai politinio pobūdžio ir dauguma jų nieko bendro neturi su globos ar emigracijos bei tremtinių įkurdinimo reikalais.

Be galo tremtiniams įgrįšęs klausimas — Ar nori repatrijuoti į savo kilmės kraštus, o jeigu nenori, tai kodėl. Tiek daug kartų tremtiniai į tą klausimą atsakė ir užpildė ankietas tuo reikalu, jog daugiau apie tai klausit, atrodo nėra jokio tikslo. Užtenka tik pasižiūrėti, ką ankietai į tai būna atsakę. Toks nuolatinis šio klausimo kėlimas iš tremtinių globos organizacijos tarsi primena, kad ligšioliniais ir šiuo klausimu tremtinių atsakymais ji yra nepatenkinta. Argi primygtinai klausimu — ar nori repatrijuoti į savo kilmės kraštus — iš tremtinių norima išgauti teigiamą atsakymą?

Tremtinių problema, ypač DP (nevisi tremtiniai yra DP) yra skaudžiausias krislas Maskvos akyse? Tremtinių atsiradimas vakarų Europoje ir jų atsiskaitymas grįžti į savo kilmės kraštus, pasauliui primena tą didelę neteisę, tą smurtą, kurį tenka pernešti už geležinės Maskvos uždangos" patekusiomis tautoms. Ten bolševikai jas pavergė, su jomis gali daryti ką tik nori, nes jos tiek pavergtos ir prispaustos, kad neturi balsą pasauliui tiesos pasakyti. Bet yra dar tu tautų atstovai, į vakarų Europą patekę tremtiniai — DP, kaip gyvieji Maskvos bolševikų pavergtų tautų liudininkai. Todėl jie Maskvos labiausiai nemėgiami ir jiems sulikviduoti Maskva deda daug pastangų. Tam tikslui naudoja visokias priemones, kur tik gali tremtiniams pakenkti. Neabejotina, kad ir šiuose naujai išgalvotose PC IRO screeninguose veikia nematoma Maskvos ranka.

Tiek vargų iškentėję, tremtiniai nenuleidžia rankų ir dabar. Jie žino, kad jų likiminė kova yra kieta ir sunki, kad ke lias i nepriklausomą Lietuvą dar tolimas. Bet dar ta kova sunkesnė tautiečių, likusių bolševikų priespaudoj Lietuvoje. Tremtiniai tikisi, kad pasaulyje teisybė kartą laimės ir ta neteisėybė, kuri siaučia už geležinės uždangos" daugiau jų nebepersekos. Šių sunkių bandymų dienomis, prasidedant neteisėngiems screeningams, tremtiniai tikisi, kaip ir visuomet, iš brolių amerikiečių užtarimo.

J. Šakinis

MUMS RAŠO

Dėkoju už man atsiųstus Vienybės nr.-us, kuriuos gavau tik prieš savaitę. Ant voko yra stampas: "U. S. Civil Censorship Stuttgart." Tikiuosi, kad jei cenzūra praleis, tai ir kitus nr.-us gausiu. Abu numeriai atsidėję perskačiau ir atvira pasakysiu, kad laikraštis man padarė gerą įspūdį, daugiau patiko, negu kiti amerikiečių lietuvių laikraščiai, kurių vieną kitą karts nuo karto tenka gauti pasiskaityti. Jūsų keliama aktualūs klausimai ir bandoma juos spręsti europietiška. Mums labai įdomu, kaip gyvena, ką galvoja ir veikia mūsų tautiečiai Amerikoje. Ir toji veikla yra gana reikšminga, didesnė, negu kai kurie pesimistai mano. Tačiau aš manau, jums nėra paslaptis, kad mes europiečiai apie amerikonišką spaudą turime savotišką nuomonę. Mums kelstokai atrodo per didelis asmeniškios reklamos pamėgimas. Tai vėl vieni asmenys be sąlko išgriami, kiti be atodairos peikiami. Mums tai atrodo neskoninga. Bet, matyt, Amerikoje taip jau įprasta. J. B. Vokietija.

Memories of Lithuania RADIO HOUR SATURDAYS 5 to 5:30 p.m. Station WEVD-1330 kil. JACK J. STUKAS—Director 429 Walnut Street NEWARK, N. J.

KAIRIS RESTAURANAS Vynas - likeriai - alus Pirmos rūšies maistas 61 Lowell St. Rochester, N. Y.

HORTON HOTEL Benediktas Labunskas, sav. Vynas - likeriai - alus Kambariai pakeleiviams Charleston Four Corners, N. Y.

Amsterdam, N. Y.

STOKNA'S Liquor Store Įvairių rūšių vynai, likeriai ir degtinė 225 E. Main Street

Lietuviška Vaistinė SCHELL'S Red Cross Pharmacy E. Main ir Schuyler Streets Telefonas 96

Minėtinos sukaktys

1860 m. gruodžio 30 d. Kubilnuose gimė prof. Jonas Jablonskis, lietuvių rašomosios kalbos tėvas.

1858 m. gruodžio 31 d. Pažeriuose, Veiverių val., gimė Vincas Kudirka, Lietuvos Himno autorius.

1920 m. gruodžio 31 d. pradėjo veikti Lietuvos opera.

1714 sausio 1 d. Mažoje Lietuvoje gimė rašytojas Kristijonas Donelaitis.

1944 m. sausio 3 d. Paryžiuje mirė poetas Jurgis Baltrušaitis.

1946 m. sausio 4 d. Wiesbaden mirė prof. Jurgis Elisonas.

ATSIJUSTA PAMINĖTI

Į TAIKOS RYTOJŲ. Lietuvių ir iš skautų gyvenimo vaizdų albumas 30-ties metų sukakčiai skautybės įsikūrimo Lietuvoje paminėti. Teksta lietuviški, angliški ir prancūziški. Kai kurie vaizdai spalvoti. Ši leidinį galima gauti Vienybės redakcijoje. Iš viso reikia pažymėti, jog pirmasis Lietuvos skautų organizacijos organizatorius yra dabar Jungtinės Valstybės gyvenas Petras Jurgelevičius.

SKAUTŲ ADAS. Lietuvių skautų Vokietijoje organas. Lei džiamas antri metai. Redaktorius vyr. sktn. A. Krausas. Laik rašcio adresas: Augustdorf b. Detmold, DP Camp, Bl. 34, Germany, BZ.

J. VAITULIONIS

Pirmas lietuvis Chiropraktas Gydytojas 307 Grand Street BROOKLYN, N. Y. Valandos nuo 9 ryto iki 8 vak. Šventadieniai susitarus

THE LEVY COMPANY STATIONERS - PRINTERS Let us estimate your printing 241 SOUTH 4th STREET Brooklyn 11, N. Y. Phone STagg 2-8669

DeKALE TAVERN VYNAS, LIKERIAI, ALUS A. SINUS, sav. 352 Ounderdonk Avenue Brooklyn, N. Y.

P. URBONAS FOTOGRAFAS Telefonuokite: EVERGREEN 4-3868

PETER LISAUSKAS pristato anglių visiems kurie tik kreipiasi — 496 GRAND STREET BROOKLYN, N. Y. arba 53-82 72nd PLACE MASPETH, N. Y. Tel. EVERgreen 7-7411

Būdami Far Rockaway aplankykite THE TROUVILLE Barą ir Restaurangą 1849 GREENPORT RD., FAR ROCKAWAY, N. Y. Tel. FAR Rockaway 7-0434

FRANK FISCHETTI'S CHOP HOUSE Vynas - Likeriai - Alus Kada esate piknike Dexter Parke prašome aplankyti mus 75-02 JAMAICA AVE., WOODHAVEN 21, N. Y. Tel. Michigan 2-9785

BOWNE BAR & GRILL J. VALEN, Jr., savininkas Sokiai kiekvieną šeštadienio vakarą Salė šeimyninėms pramogoms 43-74 Bowne Street Flushing, N. Y. Tel. FLushing 9-9532

STEAMBOAT INN A. KASMOČIUS, sav. Puiki vieta žiemos ir vasaros iškiloms. Salė parengiamams ir vestuvėms, taip pat susirinkimams. Vasaros metu sodas piknikams ir salė DIDŽIULIS BARAS Įvairūs importuoti ir vietiniai gėrimai. 91 STEAMBOAT RD., GREAT NECK, L. I. Tel. Great Neck 1546.

SCHOLES BAKING, Inc. LIETUVIŠKA DUONA — GERIAUSIA DUONA V. LUKAS, vedėjas Mes kepame visokias duonas ir pyragus vestuvėms, krikštynoms, gimtadieniams ir kitokioms iškilmėms. Visus užsakymus mes išplidome kuogeriausiai. 532 Grand St., Brooklyn, N. Y. Tel. EVERgreen 4-8802

A. POVILANSKO Baras ir Restauranas SALE ŠEIMYNNINĖMS PRAMOGOMS 158 GRAND STREET BROOKLYN, N. Y. Tel. EVERgreen 4-9737

HAPPY DAYS RESTAURANT & BAR JUOZAS LUGAUSKAS, SAV. Tai vieta, kur jums niekad nereikia nuobodžiauti. Čia visados linksma, jauku ir malonu. Kiekvieną šeštadienį čia įvyksta puota; kur niekam netrūksta vaišių - pirmos rūšies valgių ir gėrimų. Prašome užsėsti. Mūsų salė nuomojama puotoms, vestuvėms, krikštynoms 426 SOUTH 5th STREET BROOKLYN, N. Y.

BRUNO MINET BARAS IR RESTORANAS 43 S. 10th Street Brooklyn, N. Y. Tel. EVERgreen 4-9756

TAISYKITE STOGUS IR SIENAS Mes taisome stogus, įdedam sky-light ir atliekame kitokius darbus surištus su namų priežiūra. Darbas garantuotas. Laišku ar telefonu kreipkitės: J & V ROOFING CO. JONAS VIDIKSHIS, Savininkas 346 METROPOLITAN AVE., BROOKLYN 11, N. Y. Telefonas EVERgreen 4-8471

IGNAS PECHINSKI RESTORANAS IR BARAS Čia renkas medžiotojai ir žvejotojai 404 Wythe Avenue Brooklyn, N. Y. Tel. EV. 4-9064 Šalia medžiotojų klubo.

Nori sutaupyti pinigų?

Nueik į Edvardo Mičiulio Rūbų Sandėlį ir gamybos kainą nusipirk Kostiumą ar palta Šimto procentų vilna, pirmos rūšies darbas, bet žymiai pigiau, negu bet kurioje drabužių krautuvėje New Yorke.

(Green Ave. kampas, pirmame aukšte, vienas blokas nuo Gates Ave. stoties, važiuojant Broadway BMT Linija).

New Yorkas ir Apylinkė

MES BUVOME IŠVYKĘ MEDŽIOTI

Williamsburgo Lietuvių Medžiotojų ir Zvejotojų Klubas kiekvieną metų rudenį vyksta į miškus briedžių, meškų, zulkų ir paukščių medžioti.

Šį rudenį, direktoriui J. Rikiui ir ižd. Ignui Pečinskui vadovaujant, klubo nariai ir svečiai buvo išvykę į New Yorko valstybės kalnus briedžių medžioti.

Svečių grupėje dalyvavo lak. P. Saltenis iš Great Neck, L. I., lak. J. Baranauskas ir West Haven, Conn. K. Vilniškis iš New Haven, Conn. ir parašius. tininkas Al. Rikis.

Medžioklė buvo sėkminga. Pirmą dieną Jonas Rikis nušovė didelį šešių metų senumo briedį, o kiti medžiotojai ištuštino pora bonkų lietuviškai sutaisyto krupniko, specialiai J. Rikio medžioklei paruošto.

Oras buvo labai gražus ir visi medžiotojai buvo paten. kinti medžiokle, nežiūrint to, kad ir reikėjo keltis anksti rytą ir visą dieną lapioti po aukštus kalnus, ieškant briedžių ir meškų.

Atrodė, kad nei briedžiai, nei meškos nenori artai prisileisti gerai apsiginklavusių miesto draugų.

Kiekvieną dieną prieš saulės tekėjimą visi išsisklaidome po mišką ir medžiojame iki pietų ir apie 12 valandą visi grįžtame. Susirinkę užkandame, pasidaliname patirtais išpučiais ir nutariame kokios taktikos laikysimės po pietų, ir vėl grįžtame į kalnus.

Po savaitės laiko medžioklės, prikėpavę tyro kalnų oro, prisisėdę žvėrelių, visi medžiotojai grįžo namo.

Jonas Rikis, Al. Pečinskis ir Al. Rikis, susitvarkę reikalus namuose, vėl buvo išvykę medžioti. Šį kartą į Massachusetts valstybę. Ir ten medžioklė paviko šiems vyrams gerai.

Visi, nusišovę po gražų briedį grįžo namo.

Williamsburgo Lietuvių Medžiotojų ir Zvejotojų Klubas jau keletas metų, kai sekmingai veikia, kaip W. A. R. A. Williamsburg Angler and Rifle Association, 404 Wytne Ave., Brooklyn, N. Y.

Ignas Pečinskas

Siuvėjų dirbtuvėse

Kūčių ir Naujų Metų išvakarėse veikia visose mūsų siuvėjų dirbtuvėse įvyko vaišės. Veiklosi kontraktorai savo darbininkams pavašinti, ta proga nu-pirko alaus, degtinės ir užkandžių. Tokios vaišės įvyko Petro Atkoalčio ir sūnaus, Mičiulio. Kairio, Prano Simaičio, Lapašausko ir kitose siuvyklose. Matulio ir Valginio siuvykloje nebuvo tokių vaišių, bet už tai visi darbininkai buvo gavusiai apdovanoti kalėdinėmis dovanomis.

Polette Marie, Prancūzijos delegacijos UN narė, praleidžia šventes vienoje tipiškoje amerikiečių šeimoje, New Yorko

Is Dariaus Girėno paminklo komiteto susirinkimo

Gruodžio 12 d. Pileičių Klube, Brooklyne, įvyko nepaprastai komiteto susirinkimas, įkils išspręsti vietą paminklui statyti. Mat, nuo pradžios Fondo įsikūrimo buvo nepasitenkinimas turima vieta, Lithuania Aikšte, Union Ave ir Stagg St., Brooklyne. Šis reikalas labai apsunkina komiteto veiklą, todėl daugiau aukų skubinti paminklo statymą.

Neseniai buvo nuskirta komisija apžiūrėti keletą miestų parkų, norint surasti tinkamą vietą paminklui. Iš apžiūrėtų vietų, komiteto nariams geriausiai patinka Highland ir Forrest parkai. Bet ar būtų progos į juos patekti su paminklu, tai jau kitas klausimas.

Šiuo reikalu komiteto posėdyje dalyvavo 14 distrikto politikai.

Susizadėjo

Kaiečių ugnė Juozo ir Stellos Urbanavičių namuose, 143 Star St., Brooklyne, įvyko ypatinga puota, kurios metu jų dukrelė Mildred susizadėjo su Povilu Dulke, žinomo muziko Prano Dulkės ir jo žmonos Marijos sūnum. Puotoje dalyvavo abiejų jaunųjų tėvai ir kiti svečiai.

Juozas ir Stella Urbanavičiai yra ilgamečiai Vienybės skaitytojai ir sąmoningi lietuviai patriotai. Nenuostabu, kad ir jų dukrė susizadėjo su vaikinų, kilusių iš tokios pat garbingos lietuviškos šeimos.

Naujame biznyje

Brooklynietis Albertas Urbaitis pradėjo naują didelį biznį. Jis Schenectady, N. Y., atdarė didžiulę krautuvę, kurioje par-davinėja nuo armijos, laivyno ir marinių atliekamų daiktus, daugiausia drabužius ir stovyklavimo priemones. Krautuvė, atidaryta svarbiausioje miesto gatvėje, 232 State St., vadinama ELMORE GOVERNMENT SURPLUS.

Kaip žinoma, Albertas ilgėnai laiką tarnavo kariuomenėje ir dabar turi pirmenybę pirkti valdžiai nereikalingus ir per-viršius daiktus.

Mirė A. Žiugžda

Gruodžio 25 d. Kalėdų švenčių metu, Long Branch ligoninėje, mirė Andrius Žiugžda, daug metų buvęs duonos keplimo biznyje Newark. Dėl ne-sveikatos vėliausiu laiku velionis buvo paštraukęs iš lietuviškos veiklos. Liko žmona, dvi dukterys ir daug giminių. Amerikoje ir Lietuvoje. Velionis buvo Vienybės skaitytojas ir nuosirdus jos rėmėjas.

Plačiau apie velionį — kita karta.

A. S. Trečiokas

IESKO GIMINIŲ

Vilčinskis Jonas, sūnus Petro ir Onos (Krištopaitytės), gim. 1890 m. Lietuvoje, Vilkaviškio mieste, ten pat iki 1944 m. liepos mėn. gyvenęs, dabar su šeima esantis Vokietijoje, ieško giminių ir pažįstamų, gyvenan-

Esu tremtinys Jonas Montvydas, kilęs iš Aislių k., Akmenės v., Mažeikių apkr. Noriu susirašinėti su Amerikos lietuviais, kilusiais iš Akmenės valsčiaus. Mano adresas: Jonas Montvydas, Kassel - Oberwehrrn, Mattenberg Churchel 14. p. l. Deutschland-Hessen. USA Z.

PARDUODAMI trijų šeimų mūriniai namai. Geram stovy. su nauja allejūm apkūrenama krošniū. Kaina—13,000 dol. Kreip-tis: Veronika Bernotienė Bernett, 422 Ridgewood Avenue, Brooklyn, N. Y., Cypress Hill section.

VINCO VAICIŪNO MAISTO KRAUTUVĖ (Ešernė ir grosėrnė) 38 Grand St., Brooklyn, N. Y. Tel.: Evergreen 4.8972 Užsakymus pristatom į namus.

PETRAS MIKALAUŠKAS Mėsos ir kitų produktų pristatymas prekyboms 23-10 169th St., Flushing, L. I. Tel. BA 9-6902

LIETUVIŠKA UŽEIGA Deginė - alus - vynas JOSEPH ZEIDAT, sav. 411 Grand Street BROOKLYN, N. Y.

HAVEMEYER 8-0269 RALPH KRUCH FOTOGRAFAS 65-23 GRAND AVENUE M. SPETH, N. Y.

CLEMENT A. VOKET-VOKIETAITIS ADVOKATAS 41-40 74th Street JACKSON HEIGHTS, N. Y. Tel. NEWtown 9-5972

PRANAS ALEXIS Real Estate 110-18 JAMAICA AVENUE Richmond Hill, L. I., N. Y. Tel. Virginia 7-3110

STEPHEN BREDIS, JR. ADVOKATAS 197 Havemeyer Street, Brooklyn 11, N. Y. Tel.: Evergreen 7-9394

STANLEY ZUBAVIČIUS ADVOKATAS 111 Ainslie St., Brooklyn 11, N. Y. EVgreen 4-3049

LITUANICA SQUARE RESTAURANAS 282 Union ave. Brooklyn, N.Y. Tel. EVgreen 4-9612

NAUJAI ATIDARYTA LIETUVIŲ MAISTO KRAUTUVĖ Alex. ir Lionė Mathews, sav. 256 UNION AVENUE BROOKLYN 11, N. Y. Įvairios rūšies maistas — pradedant duona ir baigiant alium — gaunamas mūsų krautuvėje, įrengtoje pagal visus moderniškus reikalavimus Pristatomas maistas vestuvėms ir kitokiems pokyliams MUSŲ TELEFONAS: EVgreen 7-3524

BROOKLYNO LIETUVIAI GYDYTOJAI

VALANDOS: 8—10 ryte 1—2 popiet 6—8 vakare Tel. Evergreen 8-9229

DR. JOHN WALUK 161 No. 6th Street

VALANDOS: 9—12 ryte 2—9 vakare Penktadieniai uždaryta Tel. ofiso STagg 2-0706 Namų —Jamaica 6-3834

DR. BLADAS K. VENCIVS (DANTŲ GYDYTOJAS) 499 Grand Street

VALANDOS: 9—12 ryte 1—8 vakare Penktadieniai uždaryta Tel. EVgreen 7-6868

DR. A. PETRIKA (DANTŲ GYDYTOJAS) 221 So. 4th Street

VALANDOS: 9—12 ryte 1—8 vakare Trečiadieniai uždaryta Tel. EVgreen 7-6868

DR. ADAM V. WALMUS (DANTŲ GYDYTOJAS) 650 Fifth Avenue (19th St. kampas)

VALANDOS: 9—12 ryte 1—8 vakare Trečiadieniai uždaryta Tel.: South 8-5569

PHILIP BENDER

AVALINIS KRAUTUVĖ

Mūsų batų kokybė jau seniai yra žinoma lietuviams DIZIAUSIAS PASIRINKIMAS VISIEMS ŠEIMOS NARIAMS 245-247 GRAND ST., BROOKLYN, N. Y. Telefonas: EV 7-2045

PAUL GUSTAS FUNERAL HOME, Inc.

LICENSED UNDERTAKER

Naujai įrengtos, gražios laidojimo patalpos, kur šeimos gali tinkamai atiduoti paskutinę pagarbą savo artimiesiems, baigusiems šios žemės kelionę.

Erdvūs, patogūs kambariai parūkyti, pasikalbėti ir pailsėti. Ypatinga paslauga teikiama ir ypatingas dėmesys kreipiamas kiekvieno pagedavimo atveju.

PAUL GUSTAS FUNERAL HOME, Inc. 354 Marcy Ave., Brooklyn 6, N. Y. (Prieš Army) EVgreen 7.4774 Mūsų telefonas niekad nemiega.

AUGUST GUSTAS BELTAIRE FLORIST 6762 FOURTH AVE., BROOKLYN 20, N. Y. (68th St. kampas) SHoreroad 8.9330

SPECIALISTAI LAIDOTUVIŲ VAINIKAMS IR VESTUVIŲ BUKIETAMS PARUOSTI

Užsakymai primami ir telefonu. Taip pat galima užsakyti gėles

Paul Gustas Funeral Home, Inc. istaigoje: 354 MARCY AVE. EVgreen 7.4774

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIAI

JUOZAS GARŠVA 231 Bedford Avenue, Brooklyn, N. Y. KOPLYCIA LAIDOTUVĖMS Telefonas, EVgreen 8-9770

MATTHEW P. BALLAS (BIELIAUSKAS) 660 Grand Street, Brooklyn, N. Y. Notary Public. Tel. STagg 2-5043

STEPHEN AROMISKIS (ARMAKAUSKAS) 423 Metropolitan Avenue, Brooklyn, N. Y. Tel. EVgreen 7-4335 Kopyčia Laidotuvėms

Estate of A. J. VALANTIEJUS V. R. VALANTIEJUS, Mgr. GENERAL INSURANCE AGENT 54-41 — 72nd Street, Maspeeth, L. I., N. Y. Notary Public. Tel., NEWton 9-4464

F. W. SHALINS (SALINSKAS) LAISNIUOTAS GRABORIUS 84-02 Jamaica Avenue, Woodhaven, N. Y. Tel. Virginia 7-4499 Kopyčia Laidotuvėms

ROGERS FUNERAL HOME P. RADZEVICIUS, Direktorius 410 Metropolitan Avenue, Brooklyn, N. Y. KOPLYCIA LAIDOTUVĖMS NOTARY PUBLIC Telefonas, STagg 2-4409

Visi šie laidotuvių direktoriai išnuomoja automobilius įvairiems reikalams

TARZANAS IR TARZELĖ

Laivo dėnyje prie kapitono priėjo vienas jūrininkas ir davė tokį patarimą: "Tegu jie at-eina į mūsų laivą ir apžiūri viską. Kai jie čia nieko nerastada, be abejonės, atsitrauks."

"Bet jie mus aptplėš," kapitonas tuojau atsakė. Gi jūrininkas, matyt, nepažinodamas AL-Tariko, nusijuokė, atsakė: "Jūs turėtumėte žinoti, kad š-ltuose vandenyse nėra piratų."

"Jeigu jie pamatys, kad mes vežame auksą, be abejonės, tuojau susigundys," toliau kapitonas kalbėjo. "Tokiū būdu bus geriausia išėltis, tai, nieko nelaukiant, plaukti pirmyn."

Vos tik AL-Trikas pastebėjo, šis laivas ruošiasi trauktis arba bėgti, jis tuojau suriaumo. Jb. duodamas įsakymą įgalai ruoštis vyti. Tokiu būdu pradėjo lenktynės jūroje.

Edgar Rice Burroughs.

Kas bus toliau — žiūrėkite kitam Vienybės numeryje